

2013. szeptember-október – XI. évfolyam 6-7. szám

PIÁR FUTÁR

ITT VAN AZ ŐSZ, ITT VAN ÚJRA...

ISTENKERESÉS

IGÉNYES MUNKA

ELKÖTELEZETTSÉG

www.szepepi.hu

6724 SZEGED, BÁLINT SÁNDOR U. 14.

DUGONICS ANDRÁS
HITELES JELENLET A VILÁGBAN
PIARISTA GIMNÁZIUM

SZEMÉLYESSÉG ÉS BIZALOM

KÖZÖSSÉGI ÉLET

FEJLŐDÉSRE KÉSZ EMBER

2014-TŐL

HATÉVFOLYAMOS, KOEDUKÁLT,
TERMÉSZETTUDOMÁNYOS ORIENTÁCIÓJÚ KÉPZÉS

NÉGYÉVFOLYAMOS, KOEDUKÁLT,
ÁLTALÁNOS KÉPZÉS

NÉGYÉVFOLYAMOS, KOEDUKÁLT,
SPORTTAGOZATOS KÉPZÉS

AHOL AZ ÉRTÉK A MÉRTÉK

2013.
november 09.
15 óra

2014.
február 11.
17 óra

nyílt napok

Most akkor mi van?

Szeretem a földet, közel áll hozzám a mezőgazdasági munka, jó dolog a földön elfáradni, megizzadni a kenyérnek valóért. Földön dolgozni, a természettel beszélgetni, azzal együtt lélegezni nagyon emberi, nagyon valóságos helyzet – talán valóságosabb annál, hogy most ide írjak.

Úgyhogy huszonhárom tizedikes budapesti piarista diákkal egy szokatlan lelki gyakorlaton vettem részt: két napon keresztül krumplit szedtünk fel egy nógrádi kis faluban. Izgalmas volt ezt a munkát egy lelki gyakorlatos helyzetben, a tevékenységre időnként motiválatlan fiúkkal megélni: reggel hétkor ködben és két fokban kimenni a krumpliföldre és ott folytatni, ahol tegnap délután abbahagytuk, és azon gyúrni, hogy ma estére a végére érjünk... Munka közben többször összeültünk megbeszélésre, értékelésre, közös reflexióra. Azt mondtam ilyenkor a csapatnak, hogy az lehet, hogy fáradt vagy, az is lehet, hogy nincs ehhez az egészhez kedved, bőven belefér az is, hogy nem látod az értelmét, helye lehet annak is, hogy nem kedvedre való a csapat, amelyben dolgozol, és meg tudom engedni azt is, hogy közben engem elküldesz... Egy dolog a fontos: törtenjen a krumpli szedés.

Te mit csinálsz? Veled mi történik? Rajtad látszik most éppen, hogy milyen történetet működtetsz az életedben? – Amúgy magamnak is bekérdezhetnék: mit csinálok – miről szól az életem? Nem vagyunk egyszerű helyzetben ezzel a kérdéssel – te sem, én sem, senki. Engedjék közel!

Néhány hete azt a jézusi mondatot idézte a vasárnapi evangélium, hogy „Amikor megteszitek, amit parancsolok nektek, mondjátok: haszontalan szolgálunk, hiszen csak kötelességünket teljesítettük.” Hát, nem tudom... Hogy gondold ezt, Jézus? Ezt beszéljük meg, mert én nem akarom magam haszontalan szolgának érezni. És tudod mit? – én nem akarok szolgálni senkit. A magam krumpliföldjén akarok király lenni.

Húha... kemény beszélgetés kezdődik Jézussal. Ezen a ponton biztos bekérdez: „Oké, tesó, rendben van, mutasd meg a krumpliföldedet! Mutasd meg, hol vagy? Hol a te királyságod?” – csak úgy mellékesen.

Jézushoz kapcsolódní – életem középpontjához kapcsolódní – egymáshoz kapcsolódní

Nem baj, ha nem akarsz szolga lenni – senkinek a szolgája. Úgy nem is kell, ahogyan félünk ettől. Jézus nem erre hív. Arra hív,

hogy belső megérintődéssel, nyitottsággal és érdeklődő figyelemmel kapcsolódjunk hozzá. Jézus nem azt akarja, hogy görcsösen teljesíts minden parancsot, hogy felelj meg minden előírásnak, hogy tedd a keresztyéni kötelességedet. Azt kéri, hogy fordítsuk meg gondolkodásunkat: először kapcsolódjunk hozzá, legyünk vele személyes kapcsolatban, és az összes többi majd ebből fog megszületni. És akkor nem szolgálni fogunk, hanem élni és életet adni.

Az emberekkel való kapcsolatunknak – főleg a legfontosabb szeretetkapcsolatainknak – is ez a logikája. Nem a megfelelés, az alkalmazkodás, a pozitív gondolkodás és az emberi törekvés működteti ezeket, nem a görcsölésünk és produkciónk tudja életben tartani őket, hanem az egymáshoz való kapcsolódás. Az, hogy jelen vagyok számodra, figyelek rád, nem arra gondolok, hogy most akkor mit gondolsz, mit kívánsz, mit fogok én erre most mondani... hanem egészen egyszerűen jelen vagyok és érzek. Tudsz így csinálni? És én? Tudniillik minden jó működés a jelenlévő pozíciójából tud megszületni – személyes, családi és társadalmi szinten is.

És akkor itt az első kérdés: mit csinálsz? Nem csépelném el ezt a gondolatsort azzal a kérdéssel, hogy tanulsz-e? Biztos tanulsz, ha neked fontos. Vagy majd valamikor elkezded tanulni. Fontosabb az, hogy mit csinálsz. Mi történik most a te életedben? Ha személyes kapcsolatban vagy azzal, amit csinálsz, akkor az a tied, az

nem kényszer, abban te nem szolgál vagy, hanem egy belülről megérintett szabad ember. Ez fontos – akkor ez a te földed. Sose késő megkeresni ezt a földet!

Úgy hiszem, hogyha szabadon, belülről megérintve bele tudok állni az életembe; ha élő, személyes kapcsolatban tudok lenni lényem legmélyével, az emberekkel és akár még az Úrral is, akkor a legfontosabb dolgok megtörténnek. Akkor nem nekem kell produkálnom magam.

Arra hívlak, hogy hagyd megtörténni a legfontosabbakat! Állj bele életed kellős közepébe, keresd meg mély megérintődéssel a helyed a világban és figyelj – finom, érdeklődő figyelemmel! A többi majd jön.

Szabó László SchP

PIÁR FUTÁR A szegei piaristák lapja – Megjelenik havonta – Lapengedély száma: 2.2.4/1513/2003. – KIADÓ Dugonics András Piarista Gimnázium a Dugonics András Alapítvány támogatásával. Számlaszám: 10402805-28012423-00000000 – FELELŐS KIADÓ Papp Attila – SZERKESZTŐ Papp Attila, Koczor Kristóf – KORREKTÚRA Papp Attila – NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS Koczor Kristóf – SZERKESZTŐSÉG 6724 Szege, Bálint Sándor u. 14., tel: 62/549-090, elektronikus levél cím: piarfutar@szepe.hu – NYOMÁS Planet Corp. Szolgáltató Kft. 6771 Szege, Makai út 4. – Kizárólag belső terjesztésre.

”Kedves Isten! A helyett, hogy hagyod, hogy az emberek meghaljanak, és mindig újakat kelljen csinálni, miért nem tartod meg azokat, akik most vannak?”

Anna, óvodás

Iskolánk beiskolázási tájékoztatója

2014-2015. tanévben induló osztályaink

Az előző beiskolázási időszakhoz hasonlóan valamennyi képzési területünkre lányok jelentkezését is várjuk!

Tanulmányi terület	Kód	Felvehető
1. Hatévfolyamos, koedukált, természettudományos orientációjú képzés	01 kód	30 fő
2. Négyévfolyamos, koedukált, általános képzés	02 kód	32 fő
3. Négyévfolyamos, koedukált, sporttagozatos képzés (becsatlakozó)	03 kód	15 fő

Ismerkedési alkalmaink (nyílt nap): 2013. november 9. 15 óra
2014. február 11. 17 óra

Induló osztályaink részletes jellemzői

1. Hatévfolyamos, koedukált, természettudományos orientációjú képzés

Kód: 01 Képzési idő: 6 év Keretszám: 30 fő

Jellemzője:

A helyi tanterv általános kerettantervre épül.

7. és 8. évfolyamon emelt óraszámú, emelt szintű képzés matematikából.

7. és 8. évfolyamon természettudományos laborgyakorlatok.

7. évfolyamtól emelt szintű nyelvtanítás. A tanulmányi területen oktatott idegen nyelvek: angol, német, 9. évfolyamtól második idegen nyelvként választható a latin, olasz.

9. és 10. évfolyamon öt képességterületen választható emelt óraszámú képzés (matematika, fizika, biológia, kémia, történelem).

11. és 12. évfolyamon fakultációs keretek között emelt szintű érettségire felkészítés.

Csoportbontásban oktatjuk a magyar nyelv és irodalom, matematika, idegen nyelv, informatika, művészeti tárgyakat.

Diákjaink heti két órában, az órarendbe illesztve *hittant tanulnak.*

Jól felszerelt szaktantermek és laborok segítik a biológia, a fizika, az informatika, a kémia tantárgyak oktatását.

A nyolcadik évfolyam befejezése után diákjaink a helyi tantervben meghatározott módon, felvételi vizsga nélkül lépnek a kilencedik évfolyamra.

A távolról érkező lány és fiú diákjainknak *kollégiumi elhelyezést* biztosítunk.

2. Négyévfolyamos, koedukált, általános képzés

Kód: 02 Képzési idő: 4 év Keretszám: 32 fő

Jellemzője:

A helyi tanterv az általános kerettantervre épül.

9. és 10. évfolyamon választható a tehetséggondozó, emelt szintű természettudományos (biológia, kémia, fizika) vagy történelem képzés, illetve tanulásmódszertani foglalkozás.

11. és 12. évfolyamon fakultációs keretek között emelt szintű érettségire felkészítés.

Csoportbontásban oktatjuk az idegen nyelv, informatika és a művészeti tárgyakat.

A tanulmányi területen oktatott idegen nyelvek: angol, német, latin, olasz.

Diákjaink heti két órában, az órarendbe illesztve *hittant tanulnak.*

Jól felszerelt szaktantermek és laborok a biológia, a fizika, az informatika, a kémia tantárgyak oktatásának eszközei.

A távolról érkező lány és fiú diákjainknak *kollégiumi elhelyezést* biztosítunk.

A felvételi vizsgán a sajátos nevelési igényű (mozgásszervi, érzékszervi, hallásfogyatékos, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral: súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral), valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő diákok esélyegyenlőségét a tanuló és a szülő előzetes jelzése alapján biztosítjuk. Ennek figyelembe vételéhez az írásbeli szakértői vélemény csatolása szükséges.

3. Négyévfolyamos, koedukált, sporttagozatos képzés (becsatlakozó)

Kód: 03

Képzési idő: 4 év

Keretszám: 15 fő

Jellemzője:**A jelentkező tanulók becsatlakoznak a 2012-13-as tanévben indult sporttagozatos osztályunkba.**

A helyi tanterv az általános kerettantervre épül.

A sporttagozat olyan osztálytípus, amely sportoló, élsportoló gyerekek, fiatalok nevelését, oktatását vállalja fel, ill. a különböző sportágak alapismereteinek közvetítésén keresztül segít a gyermek alkati és pszichikai tulajdonságainak legjobban megfelelő sportágválasztásban, ha még nem találta meg a képességeinek megfelelő sportágát.

Csoportbontásban oktatjuk az idegen nyelv, informatika és a művészeti tárgyakat. A csoportbontásban történő testnevelés oktatás a magasabb szintű fizikai terhelést biztosítja, amely feltétele a kiemelkedő eredmények elérésének a különböző sportágakban.

A tanulmányi területen oktatott idegen nyelvek: angol, német, latin, olasz.

Diákjaink heti két órában, az órarendbe illesztve hittant tanulnak.

A 11. és 12. évfolyamon fakultációs keretek között folyik az emelt szintű érettségire felkészítés. A testnevelés gyakorlati fakultáció a tanulókat emelt szintű testnevelés érettségire készíti fel, amelyhez az alapokat a csoportbontásban történő magasabb szintű testnevelés órákon kapják meg.

A távolról érkező lány és fiú diákjainknak kollégiumi elhelyezést biztosítunk.

Képzésünket segíti a nemzetközi méretű és jól felszerelt **tornaterem** és az udvaron lévő **rekortán futópálya**, ami négysávos, 200 méteres körpálya, melyet egy ugyancsak négysávos 110 méteres egyenes, és egy távolugrópálya egészít ki.**Élsportolói cím elnyerése** után mentor segíti a tanulás és élsport összehangolását.**Képzésünk sajátossága a sporttagozatos testnevelés tanterv és a válogatott sportolók kiemelt támogatása, mely a szegei sportegyesületekkel együttműködve valósul meg.****Ennek eredményeként (például)**

- minden évben a IV. és V. korcsoportos kézilabda csapatunk országos döntőbe kerül
- diákjaink megyei diákolimpia versenyeken vesznek részt kosárlabda, labdarúgás (futsal), kézilabda sportágakban
- az atlétika országos diákolimpia döntőjébe rendszeresen bejutnak iskolánk tanulói, a legjobb eredményt – első hely tavaly érte el az V. korcsoportos fiú mezei futócsapatunk, és képviselheti a nemzeti színeket az izraeli mezei világbajnokságon
- korosztályos válogatott tanulóink triatlon, evezés, sakk, gyorskorcsolya, vízilabda, kajak-kenu sportágakban képviselik iskolánkat

Iskolánkkal együttműködő szegei sportegyesületek:

EDF DÉMÁSZ Szeged Vízisport Egyesület
Szegedi Úszó Egylet
Szegedi Vasutas SE
Szegedi Vízipóló Suli Közhasznú Egyesület
NATURTEX-SZTE-SZEDEÁK KE
Pick Szeged

Valamennyi induló osztályunkban az órai munkát kiegészítik:

- szakkörök
- művészeti iskola (fotó, videó, grafika, szobrászat, zongora, gordonka, furulya, gitár, orgona, népi ének, társastánc, színművészet, drámajáték, mozgásszínház, népi hangszerek)
- délutáni tanulószoba
- énekkar
- sportkörök (pl. kézilabda, kosárlabda, labdarúgás, atlétika, szertorna)
- diákönkormányzati munka

A nevelés tanórákon kívüli alkalmi:

- gyakori évközi kirándulások
- nyári (kerékpár-, gyalog-, vízi-, vitorlás-) és téli (sítábor, gyalog-) túrák
- színházlátogatás és filmek megtekintése
- közösségi szolgálat, önkéntesség (TESZI)
- lelki élet alkalmi
- külföldi testvériskolai kapcsolat: Nagykároly (RO), Arad (RO), Temesvár (RO), Zenta (SRB), Brühl (D), Colne (GB)

„a gyász tartalma is gyakran formássá válik csupaszul. De legalább annyian vannak, akik az egész évben bennük rezgő, szelencébe zárt emlékeztést engedik ezekben a napokban fájdalmassá áradni - hogy azután fegyelemmel viselhesék tovább.”

Jókai Anna

A felvétellel kapcsolatos határidők és feladatok

2013. 11. 9. szombat 15:00, 2014. 02. 11. kedd 17:00

Iskolánk nyílt napja

Diákoknak: játékos és szórakoztató bemutatók, vidám ismerkedés az iskolai élettel.

Szülőknek: tájékoztató az iskola képzési rendjéről és a jelentkezés módjáról.

2013. 12. 10. kedd

A tanulók jelentkezése az írásbeli felvételi vizsgára

Az jelentkezési lapot vagy közvetlenül a mi gimnáziumunkba kell beadni, vagy azon középiskolák egyikébe, amelyek a hatévfolyamos és négyévfolyamos tanulók számára is szerveznek felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgát.

Ha a tanuló a felvételi időszakban várhatóan több olyan gimnáziumba fog jelentkezni, amelyik megkívánja az előzetes írásbeli vizsgán való részvételt, akkor a tanuló maga dönti el, melyikbe nyújtja be az írásbeli vizsgára való jelentkezési lapját – függetlenül attól, hogy a későbbiekben, a felvételi eljárás keretében hova nyújtja be majd a jelentkezését, és milyen jelentkezési sorrendet jelöl meg. Egy tanuló csak egy intézménybe jelentkezhet írásbeli felvételi vizsgára. A tanuló teljesítményének megítélését az írásbeli vizsga választott helyszíne nem befolyásolhatja.

2014. 01. 18. szombat 10:00

Írásbeli felvételi vizsga a hatévfolyamos képzésre jelentkezők számára.

Írásbeli felvételi vizsga a négyévfolyamos képzésre jelentkezők számára.

Szóbeli beszélgetés

Személyes ismerkedés a Dugonics András Piarista Gimnáziumban lesz.

A jelentkezési lapok beérkezését követően mindenkit értesítünk írásban, hogy a személyes ismerkedésre hány órára kell megérkeznie.

Az ismerkedés után lesz a sporttagozatra jelentkezők alkalmassági vizsgája a Piarista Gimnázium tornatermében.

Felhívjuk a tisztelt érdeklődők figyelmét, hogy iskolánk honlapján (www.szepe.hu) a Beiskolázás menüpont alatt további részletes tájékoztatót találnak!

Piarista Ifjúsági Találkozó

Júliusban rendezték meg Kecskeméten a Piarista Ifjúsági Találkozót, amely egy hétig látta vendégül olasz, felvidéki és lengyel barátainkat.

A hét alatt sok remek dolog történt, amit sosem felejték/felejtünk el. Kezdeként, hétfőn este, Labancz Zsolt tartományfőnök atya köszöntötte az összegyűlt diákokat, tanárokat.

Minden nap valamelyik másik nemzet mutatkozott be. A legnépszerűbbek talán a kiscsoportos beszélgetések voltak, amelyeket nyelvek szerint szerveztek meg. A külföldi résztvevőkön is látszott, hogy igencsak élvezik az egész rendezvényt. Az animátorok pedig nagy odaadással segítettek minket, ha nem tudtunk valamit, vagy eltévedtünk a helyszínek között.

A találkozó elején, kedden játékok segítségével bemutatták Kecskemétet. Ekkor

mindenki a helybéli diákokra támaszkodott, hiszen senki sem tudta, hogy hol van, hova kell menni. Másnap ellátogattunk Budapestre, ahol csoportokra oszolva sétáltunk a városban. Bementünk a Parlamentbe, ahol idegenvezetést is kaptunk. A szentmisét a Mátyás-templomban tartottuk olasz nyelven. Este, mikor hazaértünk, kimerülten az ágyakat kerestük, de az alvás előtt természetesen még részt vettünk egy esti imán is.

Csütörtökön a csalános erdőben töltöttük a nap nagy részét, ahol vendégeinkel játszottunk határok nélkül. Igen jó időtöltés volt ez mindnyájunk számára. Különböző próbákkal szórakoztattak minket az animátoraink. Este a kecskeméti Csörömpölkők együttes tartott egy koncertet, amin mindenki szívesen vett részt.

Másnap az ópusztaszeri emlékparkot mutattak meg külföldi barátainknak. Nagyon jó pillanatokat töltöttünk itt, hiszen

ez remek alkalom volt megismertetni velük a magyar kultúrát. Örömmel láttuk, hogy ők is nagy érdeklődést mutattak a történelmünk iránt.

Szombaton – az utolsó teljes napon – egy Ki mit tud?-on vettünk részt. Mindenki bemutathatta a maga tudományát, talentumait. Este pedig záró bulit szerveztek a számunkra. Ez jó alkalom volt arra, hogy elbúcsúzzunk régi és újonnan szerzett barátainktól.

Nem szívesen hagytuk el egymást, hiszen egy életre szóló élmények kötnek össze minket. Barátságok szövődtek a Magyarországon lévő piarista iskolák diákjai közt, és természetesen sokunk tartja a kapcsolatot például a lengyel diákokkal is. Remélhetőleg mindegyikükkel találkozunk jövő nyáron a következő találkozón, és a szegei delegáció is sok taggal fog bővülni.

Bacsa Ákos 11. a

Csízitúra 2013

Idén nyáron is csónakba szálltunk a Körösön két vezérkapitányunkkal, Böszörményi Géza tanár úrral, valamint Labancz Zsolt tartományfőnök úrral.

Az első nap három csoportban indultunk el a kiindulópont felé: ki vonattal, ki kocsival, ki mikrobusszal. Mikor mindenki odaért, elkezdtünk bepakolni és felkészülni az indulásra. Labancz tanár úr

figyelmeztetett minket, hogy ne ússzunk át a túlpartra, mert Románia illegális bevándorlóként kezelne.

Rögtön az elején Sanyi elesett egy kosárral, de minthogy abban volt a kaja, nem engedte el, így a hátára került egy tigriskarmolás. Amint elindultunk, rájöttünk, hogy tikkasztó a hőség, ám ekkor még nem is sejtettük, hogy mi vár ránk. Ami

jött, az bizony vihar volt a javából. Megálltunk hát egy alkalmas strandon, majd melegebbnek tapasztalva a folyót az esőnél, abban kerestünk menedéket. Estére azonban lett tűz és meleg vacsora is.

Másnap hajóba ültünk és folytattuk utunkat a felhős ég alatt. Elégé alulmotivált volt a társaság, így bevetésre került a háztartási keksz – lekvár kombó. A folyón evezve a horgászokat kérdeztük, hogy merre van a legközelebbi táborozásra alkalmas hely. Persze mindenki mást mondott. Estére egy olyan szűnyogos helyen vertünk sátrat, hogy divatossá vált a füst mint dezodor. A harmadik napon csaptuk a legnagyobb evezést egy jó kis táborhelyig. Ott következett a rutin: csomagok, hajók ki, sátorverés, táborút. Emlékezetes pillanat volt, mikor találtunk egy száraz fát, ami még nem dőlt ki, Tamás pedig felment a tetejére, és elkezdte maga alatt fűrészelni a tűzifát. Végül nem

lett baj, bár este lábujjfagyasztó hideg volt.

A negyedik nap megtörtént, ami még soha: az egyik hajó felborult. Valaki ugyanis úgy szállt vissza, hogy nem töltött túl sok időt a hajóban. Egy horgász ennek köszönhetően hevesen emlegette a felmenőinket, a mi nagy derűtségünkre. Aztán egy összekapaszkodás alkalmával manu-faktúrában gyártottuk a párizsi kenyeret. Egy kente, egy rakta rá a föl-vágottat, az utolsó pedig továbbadta. Estére Terhes jóvoltából egy jóféle disznyörköltet ettünk rizzsel. Majd egy záró esti ima után lefektünk aludni, hogy

másnap könnyes búcsút vehessünk. Így az utolsó napon egy laza evezés volt délig. Itt aztán takarítás, pakolás és végül útra kelés. Két csoportban mentünk haza, felejthetetlen élményekkel magunk mögött.

Böngyik Ádám 11. a

„...bort ivott és boldogan meredt a kezében égő, olcsó cigarettá füstjére, és futott, telefonált, és szötte álmát, mint színes fonált: a homlokán feltündöklött a jege, hogy milliók közt az egyetlenegy.”

Kosztolányi Dezső

Biciklitúra

Augusztus 5-én reggel indultunk Szegedről vonattal Ceglédig. Ott bevásároltunk, majd megkezdődött a túra. Böszörményi tanár úrral együtt öten indultunk neki a kb. 240 km-es távnak, amit öt nap alatt teljesítettünk.

Első nap Hatvanig mentünk. Este az újhatvani plébánián, egykori ferences rendházban szálltunk meg, ahol nagyon finom vacsorát és jó ellátást kaptunk.

Másnap biciklivel Gyöngyösig tekertünk, majd „Ami nem megy, ne erőltessük” (Lenin) alapon a negyvenfokos meleg és a sok emelkedő miatt vonattal jutottunk el Egerig. Ott az angolkisaszonyoknál szálltunk meg.

Aznap este tettünk egy rövid sétát a városban, majd másnap komolyabban szétnéztünk Egerben: megtekintettük a várat (ahol éppen irodalmi fesztivál volt), végigvezettek a katakombákban, és a

panoptikumba is elmentünk. Voltunk az egri bazilikában, melynek nagysága és szépsége ámulatba ejtő. Elbiciklítettünk Magyarország legkisebb klasszicista kastélyába, amely Noszvajban van, és a bogácsi termálfürdőbe. Ez volt a túra legkeményebb része. A Mátrában tekerni a rekkenő melegben igazán erőt próbáló volt, viszont mindezek ellenére, nem kis erőfeszítések árán legyűrtük a távot.

Hazafelé másnap Füzesabonytól Hatvanig vonattal mentünk, aztán már reggel nekivágtunk kerékpárral a hazaútnak. Reggel indultunk, és dél felé már megérkeztünk Ceglédre. Úgy gondolom, hogy szép nyarat lezáró túra volt a miénk.

Csóke László 11. a

Őszi gyalogtúra a gáton 3.0

Már szinte hagyomány, hogy minden ősszel, egy péntek délután vagy este elmegyünk a gátra gyalogni. Idén a harmadik ilyen tartottuk.

Október 4-én a 16.33-as vonattal mentünk el Algyőig, majd onnan tovább sétáltunk a Tisza töltéséig. Érdekes volt, hogy induláskor még világosban járunk, mert máskor mindig késő este indultunk. Szép volt látni a naplementét. Ez a túra azért is közkedvelt, mert olcsó – 125 Ft volt a vonatjegy –, jókat tudunk beszélgetni és nincs is olyan messze (kb. 24 km gyaloglás). Mire elértük a gátat, már jó

volt a hangulat. 17-en voltunk és kisebb - nagyobb csoportokba verődve beszélgettük vagy zenét hallgattunk. Az első „pihenő” a Móra Ferenc-híd alatt volt, de ez nem is pihenő volt, inkább kajaszünet.

Majd folytattuk utunkat, de egyre inkább sötétedett, s így vált egyre jobbá az utunk: kezdtük elővenni a régi rémtörténeteket, főleg az általunk írtat, amit már az első túra óta folyamatosan továbbszövének. Lassan elértük Tápét, ahol az egyik osztálytársunk „levált”, hiszen ott lakik. Szegedre beérve nem a Felső-Tisza parton mentünk tovább, hanem a töltésen. Itt már azért világosabb volt, végül 22.00 körül értünk vissza az iskolához.

Köszönjük Dékány Tanár úrnak ezt az élményekkel teli éjszakai gyalogtúrát!

Boga Szabolcs 9.a

A Szlovák Paradicsomban

Június 22-én tízen az osztályból, osztályfőnökünk, egy szülő és egy túravezető kíséretével mikrobuszba és autóbába szálltunk, majd Szlovákia felé vettük az irányt.

Dél körül léphettük át a határt, délután már meg is néztük a dobsinai jégbarlangot, ami gyönyörű volt, olyan, mint egy jégkorszaki kalandpark. A barlanghoz igyekezve „cseppecskét” (gyakorlatilag ronggyá) eláztunk, de nagyjából sikerült megszáradni a W.C.-k készszárítói alatt.

A jégbarlang után vízi bicikliztünk egyet a Dedinky tóban Itt már hatalmas szerencsénk volt, mert ahogy beszálltunk a kocsiba, megint eleredt az eső, és egy órán át úgy esett, mintha dézsából öntötték volna. Nagyjából hat óra felé értünk meg Cingovba a szállásunkhoz, ahol kiosztottuk a szobákat és megvacsoráztunk.

Másnap reggeli után nyomban indultunk túrázni a Szlovák Paradicsomba. Két túraútvonalat gyalogoltunk végig. Az első szerintem kicsit könnyebb volt, és nagyjából délig tartott. Ekkor ettük meg a reggel magunkkal hozott szendvicseket.

Ebéd után aztán elindultunk a második túrára, ami gyönyörű volt és lényegesen

nehezebb. Természetesen „legjobb barátunk”, a zivatar most sem hagyott el minket (nagyjából egy órától kb. ötig folyamatosan zuhogott). De nem ez a lényeg: gyönyörű, ugyanakkor félelmetes helyeken másztunk létrákat, közvetlenül csobogó patakok és vízesések mellett. Este nyolcra értünk haza hullafáradtan, de azért mindenkinek volt ereje még egy vetélkedőre. Másnap reggeli után szedelődzködtünk, és indultunk is hazafelé. Megnéztünk Betlén az Andrássyak vadászkastélyát és szerettünk volna bejutni a krasznahorkai várba is, de a tavalyi tűzvész után lassan halad a helyreállítás, még zárva volt az épület.

Mindenesetre szuper, jól megszervezett túrán vagyunk túl, és még a kaja is kiváló volt. Szeretnénk ezt megköszönni osztályfőnökünknek és a túravezetőknek. Olyan élmény volt, amit szerintem nem felejtünk el sohasem.

Nagy Csongor 9.a

Egy nyári hét a Tiszán

Az idei vízitúránk a Kisköre – Tiszaug távot foglalta magába. Ez nem kis távolság, de szerintem nem volt annyira megterhelő, hiszen az ötnapos túrát 4 nap alatt „lenyomtuk”.

Augusztus 4-én délelőtt indultunk Kisköréről (addig persze volt, aki vonattal, mások pedig a kenukat szállító mikrobuszal eljuttott oda). Az első nap ugyan csak bemelegítés volt, de így is tekintélyes távot mentünk. Estére kitűnő szálláshelyet találtunk, ami elsőre nem volt túl kellemes, de a későbbi napokhoz képest kiemelkedő minőségű volt.

A második nap hasonló távot húztunk, mint az elsőn, de már többször megálltunk fürödni és strandolni. Miután kifosztottuk a helyi közért kenyér-, kakaó- és sajtészletét, ismét tovább haladtunk, és egy finom bográcsban készült „gumisajtos bolonyait” ettünk. A második este ismét jó táborhelyet találtunk, és egy jóízűen elfogyasztott vacsora és teázás után, valamint a túlparton lévő diszkó andalító dallamaira egész jól aludtunk.

Harmadik nap egy „Dékány tanár úr féle” gyümölcs- és keksz-morzsalékos (egyébként ízletes) reggeliszerúséget ettünk. Erre a napra már kialakult a hajók viszonylagos sorrendje és legénysége is. Sok emlékezetes dolog történt ezen a napon is, de ezek nem épp újságba valók... Mentettünk pl. kis kacsákat, akik belegabalyodtak egy elhagyott varsába, és miután sodrás-

sal szemben visszaveztünk hozzájuk és átkeltünk a térdig érő iszapon, a kenyérvágó kés által (!) szabadságot nyertek. Ezen a napon rekordtávot mentünk: 48 km-t, és elköltöttük osztályfőnökünk híres *Tiszai rakottas fantázia* névre hallgató

kukoricás, kolbászos főtt krumpliját, és Tisza-átúszás verseny tartottunk. Szolonokon áthaladva ismét éjszakai szállást kerestünk, ami már nem volt annyira jó, mint az előzőek, hiszen egy „60 fokos” lejtőn nem valami jó aludni.

Negyedik napra maradt a legkisebb táv. Többször megálltunk fürödni, pihenni, és ismét egy emlékezetes ebédet kaptunk: Dékány tanár úr pesztós tésztát készített olajbogyóval és parmezán sajttal! Ugyan az olaszos ízvilág nem mindenkinek volt ínyére, de személy szerint én nagyon finomnak találtam (volt köztünk olyan, aki szerint a szülei valami hasonlót ettek Olaszországban drága pénzért). Ezután megnézhattunk a partról egy légi bemutatót: többször is elhúzott felettünk egy pár vadászgép a kecskeméti repülőnapról jöve. Majd az utolsó hajrá következett, s ami 3 nap alatt nem sikerült, az 3 óra alatt összejött: azaz egy jó kis leégéssel zárult az idei kenuúra. Kísérőnk a tanár úr egykori diákja (ma már némettanár!) Baráth Róbert volt.

Köszönet mindenért!

Körmendi Zoltán 9.a

„Oly ünnep-e zsibbadni, elfeledni lármás kirándulókat és rigókat,
vizek zaját, az élet édes-olcsó csengetyűit?
Olyan jó nem élni? Örülsz?”

Kosztolányi Dezső

Kerékpártúra a Balaton körül

Nyáron, az osztály egy kisebb részével (19 fővel) biciklitúrán vetünk részt, melyen osztályfőnökünk Dékány Zoltán tanár úr, és egykori diákja Simon Bálint kísért el minket.

Reggel 7:45-kor indultunk Szegedről vonattal, mellyel 10 óra körül érkezünk meg Budapest Nyugati pályaudvarára. Az érkezés után rögtön indultunk is a Déli pályaudvarra, mivel igen kevés időnk volt biciklivel megtenni a kb. 5 km-es távot. Végül megérkeztünk és nem sokkal ezután felpakoltuk arra a vonatra a bringáinkat, mely Siófokig vitt minket. Érkezésünk után tekernünk is kellett, mivel első szálláshelyünk aznap este körülbelül 70 km-re volt, Balatonberényben. A napunk nehézkesen telt: sokszor kellett megállnunk, sok volt a gond a biciklivel, de útközben megálltunk fürödni Zamárdinál. Lassan haladtunk, így sötétedés után, kicsit késve érkezünk meg célpontunkhoz.

Második napunk könnyebbnek ígérkezett, mivel aznap csak körülbelül 45 km volt a megteendő táv. Ezért nem sokkal ébredést követően fürdés következett - természetesen a Balatonban. 10.30 körül indultunk tovább a Badacsony felé, közben áthaladtunk Zala megyén. Vonyarcvashegy közelébe érve ismét megmártóztunk egy kicsit. Ebédünket kicsivel odébb, Badacsonytördemicen fogyasztottuk el. Étkezés után a cél osztálytársunk nagymamájának nyaralója volt, ahova kora délután meg is érkezünk. Itt is sátrakban aludtunk, és még mindig nem fáztunk (azokban a napokban volt 40 fok...).

Harmadik napunk célpontja Alsóörs volt, mely megint nagyon messze volt előző napi szálláshelyünktől, így csak rövidebbet fürödtünk Örvényesenél. Útközben megálltunk delelni Révfülöpon, közel a *Baltoni nyár* című tv-műsor díszletéhez. Ezen a napon a Tihanyi-félszigeten lévő apátságot - ismét bicikligondok miatt - sajnos nem sikerült megnéznünk. A szállásunkra, mely egy piarista nyaraló volt, este hét órák érkezünk meg, ahol menyeyi gyümölcslevessel és pörkölttel

vártak minket vacsorára. Az alvást itt is nehezítette az esti vihar, mely sátrakban aludva kissé félelmetes tudott lenni néha.

Negyedik napunkat kezdtük leghamarabb, hiszen sietnünk kellett, hogy elérjük a vonatunkat. Reggel hat órák keltünk, ezután reggeli következett, ami megint fantasztikus volt. A jóllakott társaság ezután indult vissza balatoni körutunk kiindulási pontjához, Siófokhoz. Utunk közben, egy Balaton menti löszfalról gyönyörű kilátás nyílt „tengerünkre”. Megérkezve Siófokra, egy kis ebéd után visszaindultunk vonattal a Délibe, ahonnan megint sietnünk kellett a Nyugatiba, de ezt leginkább Dékány tanár úr számára nehezítette meg egy defekt, melyet a vonatról leszállva vettünk észre a tanár úr biciklijén. (Ő a két pályaudvar közti távot állva tekerte le, hogy tehermentesítse a hátsó kereket.) Szerencsére még idejében megérkeztünk, de sietnünk kellett a vonatra szállással. Szegedre kora este érkezünk meg, ahonnan mindenki indulhatott haza.

Összességében szerintem egy élményekben dús túra maradt meg bennünk. Köszönet ezért osztályfőnökünknek és Bálintnak, hogy segítettek minket, és nem hagyták, hogy feladjuk!

Baranyi Dávid 9.A

Zöldár 2013

Az október 7-13-i héten immár hetedik alkalommal rendeztük meg a Zöldár néven meghirdetett környezettudatossági tematikus hetünket. Az egész tanéven végighúzódó környezetvédelmi témáink az energia és az energiahordozók.

A hetet Kovács Sándor Tibor természetfotóiból készült kiállítás megnyitójával indítottuk. Az egész iskola részvételével tartotta előadását dr. Hannus István: *Energiahordozók: történet, gondok, alternatívák* címmel. A „Komposztálás napja”

(október 10.) c. országos programba is bekapcsolódtunk a hetedikes tanulókkal laborfoglalkozás keretében.

A hét további programjai fakultatívok voltak, elsősorban biológia, fizika és kémia fakultációsok részvételével külső helyszíneket látogattunk. Szerdán a Környezeti Kémiai tanszék életébe tekinthettünk be, illetve Vajnai Zsolt, a DÉMÁSZ munkatársa mesélt a villamosmérnökök munkájáról. A hetet a Növénybiológiai tanszék látogatása zárta, ahol dr. Gallé Ágnes tartott előadást *Energianövények és fitoremediáció* címmel.

A kilencedik évfolyamos diákjaink a Zöldárhoz kapcsolódva, önkéntes szolgálat keretében a Fűvészkertben segítettek, illetve az iskola mögötti Kiserdő takarításában vettek részt.

A PAPIRGYŰJTÉS EREMÉNYE (2013. ŐSZ):		
1.	9.C	2320 KG
2.	7.A	1000 KG
3.	10.A	750 KG
4.	9.A	675 KG
5.	TANÁR	390 KG
	8.A	330 KG
	12.A	310 KG
6.	9.B	175 KG
	11.B	155 KG
	8.B	120 KG
	11.A	100 KG
7.	10.B	35 KG

Az idei tanév őszi papírgyűjtésén rekordot állított fel az iskola 6522 kg-mal!

Minden diáknak, tanárnak köszönjük a részvételt és a segítségét!

Jusztinné Nedelkovics Aliz

Földrajz tehetséggondozó nyári egyetem

Épphogy csak véget ért az iskola, amikor Tózsér tanár úrtól értesültünk egy nyári egyetemről, amit GeoUni-nak hívnak, s gimnazistáknak szerveztek. A 18 résztvevőből nyolcan voltunk piarista diákok: **Atlasz Márk, Bálint Bence, Boga Szabolcs, Miklós Máté, Ördög Pongrác, Ritka József, Tóth Ábrahám, Tóth-Horgosi Gergely.** Az összes résztvevő a SZTE TTK Földrajzi és Földtani Tanszékcsoport épületébe járt, annak ellenére, hogy javában folyt a nyár...

Öt nap leforgása alatt nagyon sok új ismerettel gazdagodtunk.

Az első napon bemutatták az egyetemi oktatók, hogy mivel is fogunk megismerkedni a következő öt nap során, ami a földrajzzal kapcsolatos. Az első program a geoinformatika volt, ahol megismerkedtünk a térképek szerkesztésével, azok elemzésével, a geoinformatika alapjaival, és még sok más érdekességgel, programmal (pl. Google Earth). A nap végén interaktív geocaching feladatokkal tesztelték kintartásunkat, ami abból állt, hogy GPS segítségével speciális dobozokat kellett megtalálnunk a városban, melyek kérdéseket és az azt követő doboz koordinátáit tartalmazták.

A második nap, hasonlóan az elsőhöz, igen érdekesnek bizonyult. A nap címe a *Természet földrajzi és környezeti problémái* volt. Ez tartalmazza többek között a „fák tanát”, vagyis dendrológiát. A nap közepén szikes tavakat csodálhattunk meg Rösze környékén, valamint a Nagyszéksós-tó körül tanyázó bivalyrezervátumot tekintettük meg. Ezt követően a gyulai Holt-Tisza vizén végeztünk méréseket, mint például szennyezettség, hőmérséklet, stb.

Harmadik nap a klimatológia, vagyis az időjárás emberre kifejtett hatásával, illetőleg meteorológiai fogalmakkal ismerkedtünk meg. Éppen ezért ellátogattunk a repülőtér melletti Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ) állomására,

„természetesen” biciklivel. Itt rendkívüli szondaeresztést hajtottunk végre, időjárási mérőműszerekkel ismerkedtünk, valamint hallhattunk a New York és környékét sújtó Sandy hurrikánról, valamint

a nemrégiben megtörtént dunai árhullámról. Ezt követően visszatértünk az egyetemre, ahol a természeti jelenségek, mint például időjárás és környezet fotózásával ismerkedtünk.

A negyedik napon először talajvizet faszítottunk! A talajvizsgálat során háromféle réteget vettünk górcső alá: a talaj felső rétegén humuszos, a középső szinten vegyes, a harmadik, alsó szinten (1,3 m mélyen) pedig löszös talajt vizsgáltunk, amelyek jól elkülöníthetőek voltak változatos barna színűk által. Később tehergyakorlaton vettünk részt, ahol talajszelvényekből vettünk mintát, melyet később laboratóriumban vizsgáltunk meg.

Az utolsó, ötödik napon mikrobuszba és autóba szállva elfoglaltuk a Kiskunsági Nemzeti Parkot, ahol a szikes pusztákon át egészen a homokbuckákig mindent megcsodáltunk, hivatásos természetvédelmi szakemberek segítségével. Az élővilág is színes volt, mind emlősök, mind madarak tekintetében. Túránk egyik leglátványosabb eleme a fülöpházi homokbuckák voltak, ahol sivatagi látvány tárult szemünk elé. Nem mellesleg futóhomokkal is találkoztunk... végül elfurikáztunk Tiszalparra, ahol a Tisza árterét, a várdombot, és az Árpád-kori falu rekonstrukcióját nézhettük meg, méghozzá előadás kíséretében egy másik szakember által. Végül hazatértünk Szegedre, „évvárót” tartottunk, emléklapot kaptunk, és könnyes búcsút vettünk egymástól.

Mindent összevetve tehát nagyon megérte időt szakítani erre a fantasztikus rendezvényre, mivel nem csak a tudásunk tárháza gazdagodhatott, hanem új barátokra tehetünk szert. Ily módon is köszönettel tartozunk Tózsér Pál Sch. P. tanár úrnak!

Ritka József 9.a – Atlasz Márk 10.a

„úgy érzem én, barátom, hogy a porban, hol lelkek és göröngyök közt botoltam, mégis csak egy nagy, ismeretlen úrnak vendége voltam.”

Kosztolányi Dezső

Az aradi vértanúkra emlékeztünk

Kedves Diákok! Emlékezők! Barátaim!

A halál és a gyász az emberi élet velejárója. Mi is találkozunk vele, amikor déd- vagy nagyszüleinket elbúcsúztatjuk, vagy amikor halottak napján kimegyünk a temetőbe egy szál gyertyát gyújtani a családi sírboltnál vagy a piarista atyák kriptájánál.

A modern nemzet születése óta, azaz a 19. század eleje óta, a nemzeti érzések tömegérzelemmé váltak. 1848-49 és az azt megelőző korszak - a REFORMKOR - a magyar nemzeti mítosz (a magyar nemzet születésének) megkerülhetetlen eseménye, eseménysorozata.

Ennek a csodálatos korszaknak a tragikus befejezése 1849. október 6. az aradi vértanúk kivégzése.

Sajnos a magyar történelem végzete újra beteljesedett. Hiába a megszámlálhatatlanul sok kiválóbbnál kiválóbb hazafi: az önkény, az erőszak, a történelmi igazságtalanság ezt a nagyszerű mozgalmat is elsöpri. Vezetőit bitóra küldi, vagy bujdosásra kényszeríti.

Lássuk, mi is történt pontosan.

1848-ban, egy győztes márciusi forradalom után új Magyarország született. A szabadságot hozó mámorító tavaszi napok után azonban ismét megerősödött a bécsi udvar, s testvérháborút szított a törvényes magyar kormány ellen, amelyet ő iktatott hivatalába. A fegyvert fogott ország megvédte magát, s ekkor Bécs szövetkezett Európa legnagyobb elnyomó hatalmával, az orosz cárral. A túlerő megadásra kényszerítette a honvéd hadsereget.

A Görgey Artúr vezette magyar sereg látva a kilátástalan helyzetet, az oroszok előtt tette le a fegyvert a világsíkon. Sok egyszerű honvéd élete menekült meg ezáltal. A tábornokok abban bíztak, hogy az oroszok majd az ő életüket is garantálják. Nem is hadifogolyként bántak velük. A cár azonban csak a fővezér Görgey Artúr tábornok életét védte meg. A többieket Aradon áadták Haynau tábornok kezébe, a császári sereg parancsnokának. Aki ismerte Haynaut – márpedig sokan ismerték, hiszen Temesváron is szolgált – tudták, hogy a bresciai hiéna – ahogy az olaszok nevezték – nem tréfál. A fanatikus katonát, akit saját tisztársai és felettesei sem szerettek, mert mindenkiel összeveszett, most szabadjára engedték. A törvényesség látszatát azzal adták meg, hogy Ernst hadbíró végezte a kihallgatásokat,

s hozta meg az ítéleteket, természetesen Haynau kívánsága szerint. Több mint száz halálos ítélet született.

Kétségkívül az aradi 13 volt a honvédhadsereg tábornoki karának színe java. Nemzetiségre, habitusra, életkorra különböző emberek, akik vértanúhalált haltak. Emlékükért egy-egy gyertya ég. Egy átlagos magyar gimnazista 4-5 nevet tud felsorolni csak. Próbáljuk összeszedni mindannyiukat. A hálás utókor egy tablóra rakta össze őket.

Öten német (osztrák) nemzetiségűek: Lahner György, Aulich Lajos, Leiningen-Westerburg Károly gróf, Schweidel József, Poeltenberg Ernő lovag.

Ketten örmény – magyar felmenőkkel rendelkeznek: Kiss Ernő és Lázár Vilmos.

Négyen magyarok: Desseffy Arisztid, Nagysándor József, Török Ignác, Vécsey Károly gróf.

Horvát származású volt Knézic Károly.

Szerb volt Damjanich János, a szabadságharc legszimpatikusabb alakja, a szegedi 3. honvédszászlóalj legendás parancsnoka.

Ez azt bizonyítja, hogy a magyar ügy valóban túlmutatott a magyarokon, s ha hozzávesszük a több ezer lengyel és olasz önkéntest, akkor láthatjuk hogy itt egy európai ügyről volt szó. A szabadság és a zsarnokság összecsapásáról.

Széchenyi és Kossuth nemzetéhez csatlakozni felemelő érzés volt. Ezért is jöttek ide olyan sokan harcolni. Sokan itt is haltak meg.

Az elítélteket áthatotta a szabadságharc jogosságának a tudata. Az, hogy ez egy igazságos, önvédelmi harc volt. Ez abból táplálkozott, hogy a bécsi udvar az 1848-as ún. áprilisi törvényekben önálló magyar hadügyminisztérium felállítását rendelte el. A Batthyány-kormány meg is kezdte a toborzást, főleg akkor, amikor a Délvidékről egyre aggasztóbb hírek érkeztek a szerb felkelők brutalitásáról. A horvát Jelasic támadása pedig egyértelművé tette a honvédelmi szándékot. Az udvar – a korábbi esküje ellenére – ezen kétes csoportok mögé állt, felszítva Magyarországon az addig nem tapasztalt testvérháború összes szörnyűségét. Batthyány Lajos miniszterelnök nem vállalta a nyílt konfrontációt, és lemondott. Kossuth szervezte meg az ellenállást. A sors igazságtalansága, hogy az első magyar miniszterelnököt is október 6-án végezték ki, mint a tábornokokat, igaz őt Pesten. Talán azok jártak a legjobban, akik nem bíztak sem az oroszokban sem Ferenc József jóindulatában, hanem egyenesen a

törökországi emigrációt választották. Bemék ismerték már az oroszokat, tudták, hogy nem bízhatnak a cár szavában. Kossuth Lajos is az emigrációt választotta. Nem kétséges, hogy mint főbűnös, bitófán végezte volna. Az emigrációban óriási munkát végzett a magyar ügy szolgálatában.

Az események tragikus hőse Görgey Artúr tábornok. Ő a szabadságharc legkiválóbb katonai vezetője. Ami Kossuth a politikában, az Görgey a hadseregben. Igazi magyar fátum, hogy nem értették meg egymást. Görgey felvidéki magyar, aki kiváló kémikus, a laurilsav felfedezője. Bátor és remek katona, kiváló stratég. Katonái és tisztársai rajonganak érte, pedig fiatalabb náluk. Mindössze 30-31 éves ekkor. A győzelem szervezője. A végső napokban megsebesül: a komáromi csatában fejsebet kap. A golyó szinte meglékeli a koponyáját. Mégsem dől ágyának, hanem tovább megy katonáival, kicselezve a beözönlő orosz csapatokat. A tisztikar utolsó gyűlésén az oroszok előtti megadásra szavaz, s erre biztatja a társait is. A döntő fölényben lévő ellen-séggel szemben nincs esély a győzelemre. Hogy életüket mentsen, leteszi a fegyvert, feltétel nélkül, hisz nincs alkupozíciójuk.

A lovagiasan viselkedő orosz főtisztek azt az illúziót táplálják benne, hogy a tisztársai is megmenekülhetnek. Fővezérként ő maga nem számít kegyelemre. A sors pont fordítva osztja ki a lapokat. Egyedül ő menekülhet meg, a többiek nem. A Jóisten hosszú élettel ajándékozza meg, mindenkit túlél. 98 éves korában hal meg 1916-ban. Élete végéig viselnie kell a bélyeget, amit az emigrációban Kossuthék ráragasztanak, miszerint áruló volt.

A bécsi forradalom első évfordulóján viszik a vesztőhelyre az aradi 13-at. A kivégzésre reggel 6 órakor kerül sor. Mindegyikük írhat búcsúlevelet és meggyónhat. Az akasztás előtt kerül sor a főbelövésre. Ezt kegyelemből kapják az elítéltek. Por és golyó által végzik ki Aulich Lajost, Lázár Vilmost, és Dessewffy Arisztidet. Őt osztrák barátja, Lichtenstein altábornagy beszélte le az emigrációról. De neki sem sikerült a kegyelmet kieszközölnie: Haynau csak a kötélből engedett. Fialat feleséget hagyott hátra, hisz 1849. július 5-én nősült. Schweidel József azonban Haynau régi tisztvárosa és barátja volt, de az ő kérelmét is elutasította. S végül ötödiknek Kiss Ernőt végzik ki ily módon, de őt nem találták el, s másodsorra ő maga vezényelt tüzet a meglepett kivégzőosztagnak. Egy altiszt közvetlen közlőlől lőtte agyon.

Az akasztás katonához méltatlan halálnem, ezért ezt súlyosbító körülménynek szánták. A brnoi (brünni) hóhér végezte el ezt a

feladatot. Fizetségül az elítéltek ruháit kapta meg.

Azok jártak a legrosszabbul, akik magasak és erős testalkatúak voltak, mert az alacsony akasztófák alatt lassan érte őket a halál. A hóhér egyenként végzett velük, így bajtársaik haláltusáját végig kellett nézniük.

Elsőként Poeltenberg Ernő, majd Török Ignác, ezután Lahner György következett. Őket Knezic Károly, Nagysándor József, Leiningen-Westweburg Károly, majd a lábát tört Damjanich János követte, végül Vécsey Károly gróf zárta a sort. A soron következők elbúcsúztak a még élőkől s így mentek a bitófa alá. Vécsey – mivel senkitől sem tudott elbúcsúzni – a halott Damjanich kezét csókolta meg. Neki sok személyes ellensége volt a császári udvarban. Még az apja is írt a hadbíróknak, hogy fiát példásan büntessék meg, s a császári és királyi kamarási címét vegyék vissza a család fekete bárányától. Úgy látszik, a Jókai regényében szereplő Baradlay családhoz hasonló családok valóban voltak Magyarországon.

Az aradi várbörtönben raboskodott ekkor Lenkey János tábornok is. Őt még

Petőfi is megverselte, mert huszáraival Galiciából elsőként szökött haza Kossuthék hívó szavára. Róluk szól a 80 huszár című Sára Sándor film. Ő azonban a börtönben megőrült, így Ernsték nem végezheték ki. Nem sokkal később, 1850-ben halt meg.

A perek és kihallgatások tovább folytak. Nem véletlenül siettek Haynauék. A nemzetközi közvélemény ugyanis egyre inkább a

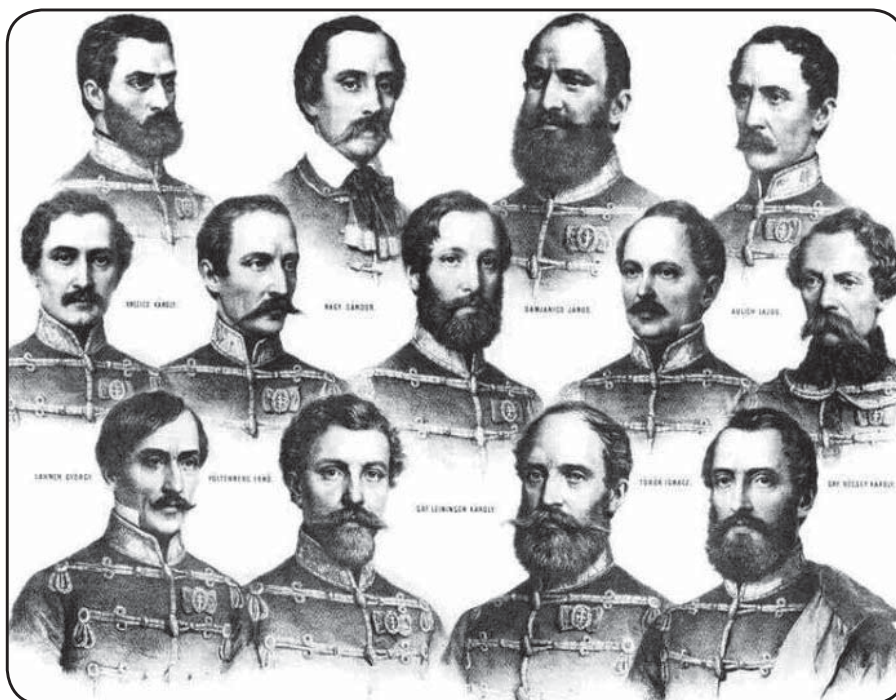
magyarokkal rokonszenvezett. A nyugati kormányok is bíralták Bécsset, sőt még a cár is neheztelt korábbi szövetségésére.

A nemzetközi tiltakozás hatására a bécsi udvar a kivégzések leállítását rendelte el, így menekültek meg sokan a bitófától. Haynau megsértődött és a nyugdíjazását kérte.

„A mór megtette kötelességét, a mór mehet.” – nyugdíjazták a bresciai hiénát.

Nem neki lett végül igaza miszerint: „Egy évszázadig nem lesz több forradalom Magyarországon”. Végül azok győzedelmeskedtek, akiket ő verpadra küldött, és akik tiszta szívvel és emelt fővel álltak bírálók és hóhéraik elé azzal a gondolattal hogy „mit Istennek megfajthatetlen végzése reánk fog mérni, tűrni fogjuk férfias elszántsággal s az öntudat azon boldogító reményében, hogy az igaz ügy örökre veszve nem lehet”

Angyal László

Egy találkozás „két oldala” Közös ünneplés Temesváron

Amár több éve jól működő testvériskolai kapcsolatunknak köszönhetően a szegedi Dugonics András Piarista Gimnázium és a temesvári Gerhardinum Iskola együtt emlékezhetett az aradi vértanúkra. A tizedik és tizenegyedik osztályból verbuvált megemlékező csapat Tözsér Pál tanár úr vezetésével október 4-én reggel indult útnak. Temesvári vendéglátóink meleg fogadtatása nemcsak lelkünknek, hanem testünknek is jót tett friss kalács és meleg tea formájában.

Ezután – lelkes kobzosaink vezetésével – az együtt éneklést választottuk ünnepi ráhangolódásunk első lépésének. Majd vendéglátó iskolánk egyik tanárának rövid előadása után, amely az 1848-49-es események történelmi hátterét foglalta össze, kicsit módunk volt egymással is ismerkedni, beszélgetni.

„Jó társaságban römpülnek a percek” – észre sem vettük és már ebédre járt az idő. A finom ebédet táncházzal mozogtuk le. A tánc még jobban oldotta feszélyezettségünket, s hangulatunkat fokozta a délutáni közös városnézés is. Ennek során elsétáltunk Klapka György szülőházához, ahol együtt helyeztük el a megemlékezés koszorúját és közös énekléssel róttuk le tiszteletünket az aradi vértanúk előtt.

Tovább sétálgatva a városban megnéztük Temesvár szép tereit, néhány nevezetességét. A séta során lehetőségünk volt még új barátainkkal további beszélgetésre.

Gyorsan eltelt a nap, már csak a búcsú volt hátra, amit megkönnyített, hogy nem végleges, hiszen a közösségi oldalakon tarthatjuk a kapcsolatot, Patrocíniumkor pedig újra találkozunk.

Kovács Tamás 10. a

Együtt emlékeztünk a Szegedi Dugonics András Piarista Gimnázium diákjaival és tanáraival október hatodikára

A többéves hagyományhoz híven iskolánk idén is együtt emlékezett a szegedi Dugonics András Piarista Gimnázium tanáraival és diákjaival a tizenhárom aradi vértanúra. A megemlékezés rendhagyó módon október 4-én egy folklórtörténeti „órával” indult. Ezt követték az ismerkedési játékok, majd ebéd után táncház. Délután 16 órakor a Klapka György emléktáblánál koszorúzásra került sor. Az eseménysorozat városnézéssel zárult.

Örültünk, hogy szegedi barátainkkal emlékezhettünk példaértékű elődeinkre.

Jánosi Tímea
német szakos tanár
Temesvár

„Két hétre második otthonra leltem Angliában”

A Tempus Közalapítvány Comenius szakmai továbbképzés pedagógusoknak pályázati program egyik 2012-es nyerteseként 2013 áprilisában jutottam ki Angliába és vehettem részt az International Study Programmes által angoltanároknak szervezett kéthetes továbbképzésen Cheltenham városában. Régi álmom vált ezzel valóra.

A továbbképzés programja színesen összetett és változatos volt, mely a következő szakmai területeket ölelte föl:

- az angol oktatási rendszer helyzete ma
- tanulmányút Gloucesterbe, Oxfordba és Stratford-upon-Avon-be
- hospitálás helyi középiskolákban
- felsőfokú nyelvi fejlesztés
- irodalmi workshop: a mai Anglia megismerése kortárs irodalmi alkotások tükrében
- módszertani foglalkozások

A kurzus egészére és minden részletére elmondható az átgondolt tervezés, tökéletes szervezés, kulturált környezetű, jól felszerelt helyszín, pontosan megszervezett transzforszolgáltatások a hospitálások és a tanulmányutak utazásaihoz, változatos és színvonalas programok, valamint magas szintű képzés.

A tematika összeállításánál nagy hangsúlyt fektettek a képzés sokszínűségére annak érdekében, hogy a résztvevő pedagógusok a kéthetes kurzus alatt minél szerteágazóbb ismeretekre tegyenek szert. A nyelvi és módszertani fejlesztés mellett helyi iskolai hospitálási tapasztalatokat szereztünk, mely tanulságos volt a pedagógus szakma, mint olyan, a tanári viselkedés, tanítási stílus állandó csiszolása, fejlesztése céljából. Az aktuális társadalmi kérdéseket feldolgozó kortárs irodalmi alkotások elemzésén keresztül betekintést nyertünk a mai Anglia világába, valamint elméleti ismereteinket a tanulmányutak során átélt turisztikai és kulturális élményekkel gazdagíthattuk.

A módszertani foglalkozásokon alkalmazott pedagógiai megközelítések a módszerek színes skáláját vonultatták fel. Különleges módszertani elem volt az irodalmi műhelyfoglalkozások során látott és elsajátított speciális szókinccsfejlesztő- és tematikus beszédgyakorlatok, a filmek tanórai sokrétű, összetett felhasználási lehetősége, az anglicizmusok megtanításának és elmélyítésének módszerei.

Az ismertetett módszerek – beleértve az előadó tanárok óra-vezetési stílusát is – szinte kivétel nélkül mind a kommunikatív nyelvi kompetenciák fejlesztését célozták meg.

A módszerek egy része ismerős volt számomra (vagy azért mert már hallottam róluk, vagy azért mert magam is alkalmazom őket). Az utóbbi felismerés megerősített abban, hogy szakma-

ilag jó úton járok. Örömmel tanultam új pedagógiai módszereket, ismertem meg új gyakorlatokat, melyek módszertani tárházamat gazdagítják, és új lendületet adnak a szakmai munkámhoz.

Külön szeretném hangsúlyozni a nemzetiségileg színes csoportunkból adódó szakmai fejlődést is, hiszen kíváncsian kérdegettük és hallgattuk a különböző európai országokból (Belgium, Németország, Franciaország, Francia Guayana, Olaszország, Románia, Bulgária, Lettország, Finnország, Magyarország) érkező angol szakos kollégákat otthoni oktatási rendszerükről, nyelvoktatási stratégiáikról. Új módszereket egymástól is tanulhattunk, mely mélyítette bennünk a multikulturális tudást és fokozta a képzés európai dimenzióját.

A célnyelvi országban végzett továbbképzés sokkal többet adott, mint egy hasonló hazai, hiszen a brit kultúrát, az angol oktatási rendszert, az ország és a helyiek szokásait legjobban és leghatékonyabban helyben lehet megismerni.

A kéthetes program felejthetetlen élményt nyújtó részei voltak a tanulmányutak. Az első hét végén Oxfordba látogattunk helyi szervezőnkkel, aki végigkalauzolt minket a város főbb nevezetességein. Lenyűgözve jártuk végig az egyetem történelmi épületeit, mellyel betekintést nyerhettünk az oxfordi egyetemista diákok mindennapi életébe.

Egyedülálló kulturális élményt jelentett az irodalmi műhelyfoglalkozásokon elemzett két Shakespeare-dráma színházi megtekintése, különösen a Királyi Shakespeare Társulat előadása Stratfordban, Shakespeare szülővárosában, épp a szerző születésnapja évfordulójára szervezett fesztivál keretében.

Az anyanyelvi környezetben eltöltött két hét megerősített a szakmaszeretetségemben, tovább mélyítette a lelkesedésemet és elkötelezettségemet az ország nyelve és kultúrája iránt, valamint ismételt tudatosította bennem a nyelvtudás fontosságát. A nyelvtudás hatalom, magabiztosságot ad, kitágítja előttünk a világot, új lehetőségeket nyit, és segít, hogy új, akár életre szóló emberi kapcsolatokat építsünk.

A kurzus alatt gondosan kiválasztott fogadócsaládoknál laktunk, mely téren különösen szerencsésnek mondhatom magam, hiszen Jane és Graham házában a házigazdák vendégszeretete és gondoskodó vendéglátása által két hétre második otthonra leltem Angliában.

Koczor Sarolt
angoltanár

„A kis álmom engem nevet,
Kerül és nem szeret.
Szép, nagy, komoly, alttalan álmom,
Jó barát legyen a halálom.”

Ady Endre

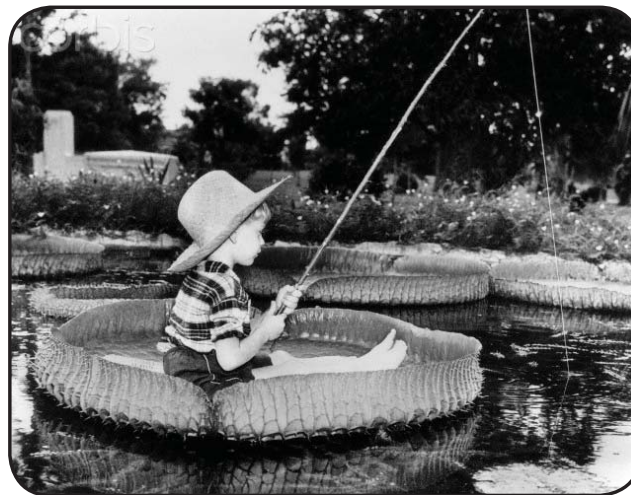
Egy élet az ingoványban Vizek, lápok, mocsarak növényeiről

Szelíd füzek, lágyan lengő nádas, pompás tavirózsák – mind-mind elmaradhatatlan „kellékei” a nyári vízpartoknak. Úgy gondoljuk, ahol van víz, ott az élet – s főképp a növényi élet – is könnyedén burjánzik, bármiféle komolyabb megerőltetés nélkül. Valóban igaz, hogy a vizek növényvilága rendkívül sokszínű, azonban az itt élőknek is számos nehézséggel kell megküzdeniük.

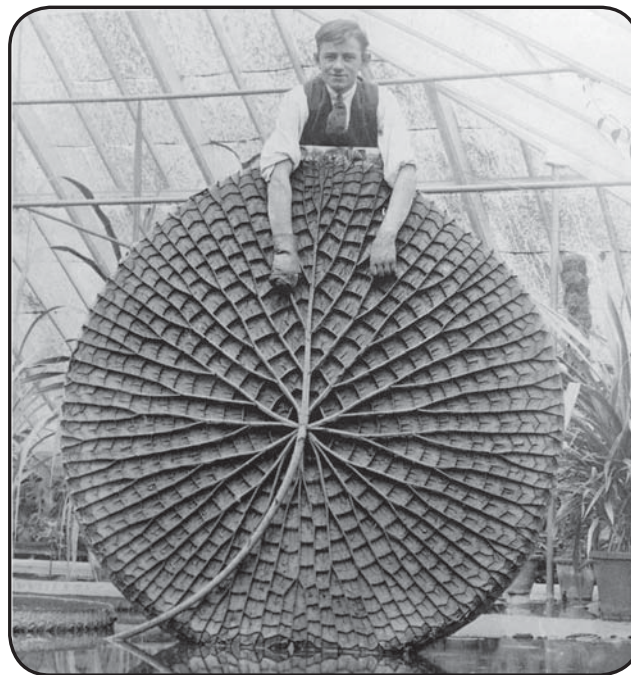
A víz igen extrém növényi életformákat alakított ki az evolúció folya-mán: például a világ legapróbb virágos növényeit, a békalencsét. Ezek a parányi növénykék gyakran képeznek zöld bevonatot a tavak felszínén, épp ezért sokan algáknak – például békanyálnak – vélik őket, pedig nem sok közülük van e primitív, masszaszerű növényekhez. Őseik fejlett, lágyszárú, levéllel és szárral rendelkező növények vol-tak, azonban hosszú evolúciójuk folyamán végtelenül leegyszerűsöd-tek. A békalencse virágos növény, és van is virága: egyetlen aprócska porzóból és termőből áll. Igazán gyorsan azonban nem magról, ha-nem ivartalanul, sarjadzással tud szaporodni.

Akárcsak a békalencsefélék, a hazai állóvizek más hínárnövényei is túlszaporodhatnak, amire gyakran népies elnevezésük is utal: pl. tócsagaz, átokhínár. Néhol a csodaszép virágú tündérrózsák (tavirózsák) is nagy mennyiségben tenyésznek, és méretes, kerek leveleikkel befödik a vízfelszínt. Pedig a trópusokon sokkal hatalmasabb fajaik is élnek. Az amazóniai tündérrózsza vízfelszínre terülő, hatalmas, kerek leveleinek átmérője eléri a két métert, és alulról merev erezet szilárdítja őket, melyekben még levegő is raktározódik, így akár egy kisgyerek súlyát is elbírnák anélkül, hogy a víz alá süllyednének. E látványos növény virága hasonlít a hazai tavirózsákéhoz, de sokkal nagyobb: 40 cm átmérőjű is lehet, s ananászillatot ereget, melyet már messziről érezni. A virágok nappal bontják ki fehér

vagy rózsaszín szirmaikat, majd éjjelre összecsukódnak, és a víz alá süllyednek. A beporzást követően – melyet fémesen csillogó, méretes trópusi bogarak végeznek – a termőkből hatalmas, gyermekfej nagyságú termések fejlődnek, s ezek belsejében mintegy négyszáz mag képződik, melyek kiszabadulva a termésből, a víz tetején apró tutajként utazva nagy távolságokat képesek megtenni, míg valahol ki nem csíráznak.

A lenyűgöző amazóniai tündérrózsza, melynek óriási, vízben fekvő levelei egy kisgyermek súlyát is elbírnák

fűfélék szárára jellemző szárcsomókat. „Kákán is csomót keres” – mondja a szólás találóan; mert valóban: ha valahol nem, hát

A hazai vízinövények egyik legérdekesebb csoportja a renceféléké, melyek a hínárnövények között egyedülálló módon ragadozó életmódot folytatnak. Vékony, sallangos leveleiken apró, 1–5 mm-es hólyagok találhatóak, melyek belsejében nincs víz, így sokkal alacsonyabb benne a nyomás, mint a környezetében. A hólyagok ösz-szezárult szája mellett két kicsiny, bojtos érzékelő-fonalacska található. Ha ehhez a fonálhoz hozzáér valamilyen apró víziállat, pl. egy rovarlárva, féreg, rákocskva vagy piciny halivadék, a hólyag szája hirtelen kinyílik, és a beletóduló víz magával rántja az állatkat is a hólyag belsejébe, ahol a rence emésztőnedveivel lebontja. Ragadozó életmódjának köszönhetően a rence a tápanyagban szegényebb vizekben is képes megélni, mert az állati szervezetek megemésztésével jut hozzá a létfenntartásához egyébként hiányzó anyagokhoz, pl. a nitrogénhez. A rence ragadozó módszere egyébként lényegesen gyorsabb, mint pl. a Vénusz légyecsapójáé: sebessége milliszekundumokban mérhető.

A vízpartok, mocsarak, lápok jellegzetes növényei a sások, melyeket a népnyelv palkának és kákának is nevez. Általában fűszerű növények, de megkülönbözteti őket a fűféléktől – pl. a nádtól –, hogy száruk nem hengeres, hanem keresztmetszete mindig háromszögletű, illetve teljesen síma, csomótlan, nem találunk rajta a

a sások – azaz a kákák – szárán nem találunk csomót.

Sokféle sásfaj él hazánkban, egyesek igen magasra meg is nőnek, mint pl. a tavi káka, melynek levéltelen, sötétzöld szárai akár két méter magasak is lehetnek. Az egyik legnagyobb sásfaj, a papiruszás azonban Afrikában, főként a Nílus mentén él. Síma szára öt méter hosszú is lehet, és a szár csúcsán egy sűrű, fűcsomószerű levélüstököt visel. Nevét onnan kapta, hogy ebből a növényből készítették az ókorban a papiruszt. Rostos, vékony szárát hosszában egyenes csíkokra darabolták, melyeket egymás mellé helyeztek, és keresztben ugyanilyen csíkokat fektettek rájuk. A két réteget megnedvesítették és összepréselték, majd a lap felületét kapálással még egyenletesebbé tették, végül napra téve kiszáritották. Az így készült papirusz fehér volt, az igazán jó minőségű terméket nem tarkították foltok, elszíneződések, egyéb hibák. Végül néhány, rendszerint legfeljebb 20 lapot tekerccsé ragasztottak össze, és így került forgalomba.

A fászszerű növények nemigen kedvelik az iszapos, levegőtlen mocsári talajt, azonban trópusok némely fafaj ilyen körülmények közt is megél, és képes egy életet végigállni a vízben. A trópusi mocsárdőségek, a mangróvák fái úgy alkalmazkodtak az iszapos, képlékeny aljzathoz, hogy vékony törzsük sok erős támasztógyökeret fejleszt. De nem csak az iszapos talaj az egyetlen gond: szaporodásuk sem egyszerű itt, ugyanis ha magvaik a vízbe hullnak, oxigén hiányában nem képesek kicsírázni. Így aztán a mangróvefák „elevenszülők”: magvaik már az anyanővényen, a természetben kicsíráznak, s csak akkor pottyannak le róla, mikor elég fejlettek az önálló élet megkezdéséhez.

A fenyők rokonsági körébe tartozó mocsárciprusok másként oldják meg az életen át tartó vízben állást. Gyökérzetük rendkívül fejlett, szerteágazó, mélyre nyúló, így a legiszaposabb talajban is képesek megkapaszkodni, s így egy vaskos törzs fejlesztésétől sem kell félniük. Azonban a mélyre nyúló gyökerek az iszapos, levegőtlen talajban könnyen megfulladnak. A mocsárciprus ezt is megoldotta. Az iszaptól a ciprus több méteres körzetében, felfelé növekvő cseppkő módjára fél- egy méter magas légzőgyökerek állnak ki, melyeken keresztül a friss, éltető levegő a legmélyebben lévő gyökerekhez is eljut.

Szabó Gábor SchP

A halál az élet kapuja

Halottak napján talán amellett, hogy megemlékezünk halottainkról, és imádkozunk az üdvösségükért, érdemes lenne a saját, biztosan eljövendő halálunkról is gondolkodni egy kicsit.

A halált a katekizmus úgy határozza meg, mint a földi élet végét. Itt fontos tisztázni, hogy azt tekintjük halottnak, akit már nem lehet visszahozni az életbe. Tehát az úgynevezett halálközeli élmények sohasem festhetnek reális képet a halálról, mivel a halál lényegéhez hozzátartozik, hogy visszafordíthatatlan. Minden embernek meg kell halni, és emellett nem lehet elmenni, szembe kell nézni vele személyesen, hogy én meg fogok halni, ez egészen biz-

tos. De miért hal meg az ember? Egyfelől ez az élet rendje, hiszen megszületünk, majd pedig életünk során egyre inkább öregszünk, végül pedig a szervezetünk végérvényesen leáll, és megszűnik az élet bennünk. Ugyanakkor Isten eredeti tervében nem volt benne az ember halandósága. A halál a bűn következménye. Amikor Ádám és Éva eszik a tudás fájáról, akkor tulajdon képpen azt fejezik ki, hogy majd ők jobban tudják, mi jó nekik, ne akarja azt Isten megmondani. Itt bizalomvesztésről van szó, melyben az ember megkérdőjelezi, hogy Isten a legjobbat akarja neki. Ennek – mivel az ember elfordul az élet Urától – az a következménye, hogy a halál szolgátságába kerül. Krisztus halála óta azonban a mi személyes halálunkra is máshogy tekintünk. Ismerős a következő ének: „*Királyi zászló jár elől, keresztfa titka tündököl, melyen az élet halni szállt, s megtörte holta a halált.*” Krisztus ugyanis az élet szerzője, valóságos halált halt a kereszten, majd feltámadásával örök győzelmet aratott a halálon, így a halál átkát áldássá tette. Krisztus feltámadása óta mást jelent meghalni. Ha életünket igyekszünk Istennek tetsző módon élni, kerülni a bűnt, és tenni a jót, akkor számunkra a halál nem tragédia,

hanem egy szükséges nehézség ahhoz, hogy Istennél örökké boldogok legyünk. Persze minden emberben van halálfélelem, még Krisztusban is volt, de ez nem jelent rettegést. Mi tudjuk, hogy a halál után kezdődik az igazi élet, amely sokkal teljesebb lesz, mint a földi létünk. Ezt a fajta szemléletet a gyászmise prefációja (hálaadó imádsága) is kifejezi, amikor így szól: „*Mert híveid élete, Urunk, megváltozik, de meg nem szűnik, és amikor halandó testünk enyészetnek indul, lelkünket a mennyben örök otthon várja.*”

Azt is valljuk Krisztus feltámadása alapján, hogy majd az utolsó ítéletkor Isten a mi testünket is fel fogja támasztani, hogy testünk és lelkünk újra egyesüljön. Akkor majd romolhatatlan testben táma-

dunk fel, és örökre boldogok leszünk Isten jelenlétében. Így mondja el ezt a Jelenések könyve: „*Új eget és új földet láttam. Az első ég és az első föld ugyanis elmúltak, és tenger sincs többé. Akkor láttam, hogy a szent város, az új Jeruzsálem alászállt az égből, az Istentől. Olyan volt, mint a völgyének fölékesített menyasszony. Akkor hallottam, hogy a trón felől megszólal egy hangos szózat, ezt mondva: »Íme, Isten hajléka az emberek között! Velük fog lakni és ők az ő népe lesznek, és maga az Isten lesz velük. Letöröl szemükről minden könnyet. Nem lesz többé halál, sem gyász, sem jajgatás, sem fáradtság, mert az első elmúltak.« Akkor a trónon ülő megszólalt: »Íme, újjáteremtitek mindent!«*”

Amikor majd kimegyünk a temetőbe halottaink sírjához, imádkozunk azért, hogy meghalt szeretteink Istenhez jussanak, hiszen nincs ennél fontosabb. Tisztelettel gondozzuk sírjukat, mert majd az ő testük is fel fog támadni, azon az utolsó napon. Végül pedig imádkozunk azokért is, akikért már senki sem imádkozik; így működünk közre Krisztus üdvözítő tervében!

Szabó Dániel
prenovicius

„Egy régi ember.
Míg élt, sohse volt csillag az égén
S most vágya egy kicsit szétnézni szegény.”

Ady Endre

A pápa: így változtatom meg az egyházat

Apápa beszélgetése Eugenio Scalfarival a La Repubblica főszerkesztőjével

Azt mondja nekem Ferenc pápa: „Ezekben az években a világ legsúlyosabb baja a fiatalok munkanélkülisége és a magukra hagyott idős emberek magánya. Az öregeknek gondozásra és társaságra, a fiataloknak pedig munkára és reményre van szükségük, de egyik sincs nekik, s az a baj, hogy már nem is keresik. Ki vannak dobva a jelenbe. Mondja meg: lehet-e így élni, kidobva a jelenbe? A múltira irányuló emlékezés nélkül, a nélkül a vágy nélkül, hogy megvalósítsak egy tervet, jövőt építsek, családot alapítsak? Lehet így élni tovább? Szerintem ez a legsürgetőbb probléma, amellyel az egyháznak szembe kell néznie.”

Szentatya, mondom neki, ez elsősorban politikai és gazdasági kérdés, amely az államokra, a kormányokra, a pártokra, a szakszervezetekre tartozik.

„Nyilvánvalóan igaza van, de az egyházra is tartozik, sőt főleg az egyházra, mert ez az állapot nemcsak a testet, hanem a lelket is megsebzí. Az egyháznak felelősnek kell éreznie magát az emberek lelkéért, testéért egyaránt.”

Szentatya, azt mondja, hogy az egyháznak felelősnek kell éreznie magát. Arra kell-e ebből következtetnem, hogy az egyház nincs tudatában ennek a problémának, és ön ebbe az irányba tereli?

„Nagyjából megvan ez a felelősségtudat, de nem eléggé. Szeretném, ha erősebb lenne. Nem ez az egyetlen előttünk álló probléma, de ez a legsürgetőbb és a legdrámaibb.”

A pápával múlt kedden találkoztam a Szent Márta-házbeli rezidenciáján, egy puritán kis teremben: egy asztal, öt-hat szék, egy kép a falon. Ezt megelőzte egy telefonhívás, amelyet nem felejték el, amíg csak élek.

Délután fél három volt. Csörög a telefonom, és a titkárnóm meglehetősen izgatott hangon mondja: „A pápa van a vonalban, kapcsolom önnek azonnal!”

Dermedten állok, de a vonal másik végéről már hallom is őszentése hangját: „Jó napot! Ferenc pápa vagyok.” „Jó napot, Szentatya – nyögöm ki –, le vagyok döbbenve, hisz nem számítottam a hívására.” „Ugyan miért csodálkozik? Írt nekem egy levelet, amelyben kifejezte azon óháját, hogy szeretne személyesen megismerni. Engem is ugyanez a vágy töltött el, s azért hívom, hogy megbeszéljünk egy találkozót. Nézem a naptáramat: szerdán nem jó, hétfőn sem, kedd megfelelne önnek?”

„Nagyszerű” – válaszolom.

„Az időpont kissé kényelmetlen: délután 3 jó lenne önnek? Ha nem, keresnünk kell másikat.” Szentatya, az időpont is remek. „Akkor megállapodtunk: 24.-én, kedden, délután 3-kor. A Szent Márta-házban. A Sant'Uffizio kapuján kell bejönnie.”

Nem tudom, hogyan fejezzem be a beszélgetést, s azt találok mondani: Megölelhetem telefonon keresztül? „Természetesen! Én is ölelem önt, aztán majd személyesen is megöleljük egy-

mást! A viszontlátásra!”

Most itt vagyok. A pápa belép, kezet nyújt, leülünk. A pápa mosolyogva kezdi: „Egyik munkatársam, aki ismeri önt, figyelmeztetett, hogy megpróbál majd megtéríteni.”

Ez csak vicc. Az én barátaim meg azt gondolják, hogy ön akar majd megtéríteni engem.

Továbbra is mosolyog: „Az erőszakos térítés [prozelitizmus] bődületes számár-ság, nincs értelme. Inkább meg kell ismerni, meg kell hallgatni egymást, igyekeznünk kell egyre jobban megismerni a körülöttünk lévő világot. Előfordul velem, hogy egy találkozás után ismét szeretnék találkozni, mert új gondolatok ébrednek bennem, új igények fogalmazódnak meg bennem. Ez a fontos: megismerni egymást, meghallgatni egymást, tágitani a látókörünket. A világot átszelő utak közelítenek egymáshoz és távolodnak egymástól, de az a fontos, hogy a Jó felé vigyenek.”

Szentatya, a Jónak csak egyféle felfogása lehetséges? És ki állapítja meg, hogy mi a jó?

„Mindnyájunknak megvan a maga felfogása a jóról és a rosszról. Az a feladatunk, hogy haladjunk az általunk jónak vélt jó felé.”

Szentatya, ezt már a nekem küldött levelében is leírta. A lelki ismeret autonóm, írta, és mindenkinek engedelmessé válnia kell saját lelkiismeretének. Azt hiszem, ez az egyik legbátrabb kijelentés, amelyet valaha egy pápa tett.

„És most meg is ismétlem. Mindenkinek megvan a maga elgondolása a jóról és a rosszról, követnie kell a jót, és el kell utasítania a rosszat, ahogyan ő azokat felfogja. Ez elegendő lenne a világ jobbá tételéhez.”

Az egyház ezt teszi?

„Igen, misszióinknak ez a céljuk: felismerni az emberek anyagi és nem anyagi szükségleteit, és igyekezni kielégíteni őket, ahogy tudjuk. Tudja, mit jelent az agapé szó?”

Igen, tudom.

„A mások iránti szeretet, ahogyan a mi Urunk tanította. Nem hívők toborzása, hanem szeretet. Felebarát iránti szeretet, kovász, mely a közjót szolgálja.”

Szeresd felebarátodat, mint önmagadat.

„Pontosan így van.”

Amikor Jézus prédikált, azt mondta, hogy az agapé, a mások iránti szeretet az egyetlen mód, hogy szeressük Istent. Javítson ki, ha tévedek.

„Nem téved. Isten Fia azért lett emberré, hogy elültesse az emberek lelkében a testvériség érzését. Mindnyájan testvérek és mindnyájan Isten gyermekei. Abba, ahogyan ő hívta az Atyát.

ÉN készítem nektek az utat, mondta. Kövessetek engem, és megtaláljátok az Atyát. Mindnyájan az ő gyermekei lesztek, és ő kedvét leli bennetek. Az agapé, a mindnyájunkban működő szeretet az összes többi ember iránt, a legközelebbitől a legtávolabbiig, igen, ez az egyetlen mód, amelyet Jézus mutatott nekünk, hogy rátaláljunk az üdvösség és a Boldogságok útjára.”

Ugyanakkor Jézus arra hívja fel a figyelmünket, említettük az előbb, hogy a felebarátunk iránti szeretet egyenlő értékű az önmagunk iránti szeretettel. Tehát az, amit sokan nárcizmusnak hívnak, jogos, pozitív, ugyanolyan mértékben, mint a másik fajta szeretet. Sokat vitatkoztunk erről a témáról.

„Nekem – mondja a pápa – a nárcizmus szó nem tetszik, mert az önmagunk iránti eltúlzott szeretetet jelenti. S az nem jó. Súlyosan károsíthatja nemcsak az érintett személy lelkét, hanem megmérgezheti a többiekkel, a környezetével való kapcsolatát is. Az az igazi baj, hogy azok, akiket ez érint – ami voltaképpen egyfajta elmezavar –, olyan emberek, akiknek nagy hatalom van a kezében. A vezető emberek gyakran narcisztikusak.”

Számos egyházi vezető is az volt.

„Tudja, mit gondolok erről? Az egyház vezetői gyakran narcisztikusak voltak, udvaroncikaik hízelegtek nekik, és rossz hatással voltak rájuk. Az udvar a pápaság leprája.”

Cikk további része a következő oldalon olvasható:
<http://www.szerzetes.hu/>

(Tözsér Endre SP fordítása)
© La Repubblica, 2013.
© Tözsér Endre, 2013.

Elég D vitamint gyűjtöttél a nyáron?

Vége a nyárnak, lassan már el is felejtjük, milyen jó is volt sütkérezni a napon. A kirándulások, a szép napok emléke még bennünk él, de az évkézdéssel járó gondok és feladatok egy kicsit háttérbe szorították a nyári élményeket.

Magyarországon az őszi-téli hónapok végére a lakosság 2/3-a D vitamin-hiányos állapotba kerül. De mi is ez a D vitamin?... És hogy lehet D vitamin-hiányos állapotba jutni? Egyáltalán mire kell nekünk a D vitamin?

A napfény az élet alapfeltelete, nem m e g l e p ő, hogy a napfény által termelt D-vitamin az egyik l e g a l a p v e t ő b b, legtöbb szervre ható építőeleme az emberi szervezetnek, amely hatással van nemcsak a csontok és az idegrendszer fejlődésére, de az immunrendszer működésére, sőt, számíthat a súlyos betegség kialakulására is, mint például a gyerekkorban kialakuló cukorbetegsége. A D-vitamin előállítására képes a szervezet, ám ehhez annak előanyagát tartalmazó táplálékokra – tejtermékekre, halakra, tojássárgájára –, valamint a bőrt érő napsugárzásra van szükség. Az élelmiszerekből felvett előanyagot, a szervezet a bőrben tárolja, és UV-B sugarak (figyelem, a szoláriumban UV-A van!) segítségével alakítja aktív formájúvá. A D-vitamin elnevezés több, zsírban oldódó vitamint foglal magába. Legfontosabb és legismertebb feladata a kalciumháztartás szabályozása, és a csontok ásványosítása. A bélből felvett kalcium sóit beépíti a csontokba és a fogakba. Tehát a D-vitamin felelős azért, hogy csontjaink épek és egészségesek legyenek. Ezen kívül még szabályozzák a foszfor háztartásunkat is. D-vitamin nélkül nem létezik erős csontváz.

A csonterősítésen kívül még gondoskodik az idegrendszer megfelelő működéséről, segítségével nyugodtak, optimisták vagyunk (akárcsak a B-vitaminokkal). Emellett fokozza a hormonképződést és javítja a vérkeringést. Méregtelenítő hatása is van, mivel a szervezet ólommentesítését látja el. De nem szabad elfelejtenünk azt sem, hogy a jó szív működéshez,

izomműködéshez és az immunrendszer megfelelő „üzemeléséhez” is D-vitaminra van szükség. A D-vitamin hiánya a felnőtteket is fenyegeti: veszélyes csonttrikulás, csontlágylás jelentkezhet, izomgörcsök léphetnek fel, gyorsan romlik a fogak állapota.

Egy tökéletes világban soha nem kellene agódnia az elegendő D-vitamin bevitele miatt, mivel a testünk magától termeli azt. A trükk

csupán annyi, hogy a bőrünket hetente néhány nap 15-30 percen át direkt **napsugárzás** kell, hogy érje. Magyarországon márciustól októberig naponta 15 perces, az arcot és a fedetlen végtagokat érintő, 10-15 óra közötti direkt napsugárzás **szükséges** a megfelelő D-vitamin-szint eléréséhez. A magas faktorszámú naptejek miatt, továbbá azért,

mert sokan még nyáron sem tartózkodnak eleget a szabadban, a D-vitamin-hiány az év bármely időszakában előfordulhat. Másrészt a D-vitamint körülbelül 6 hétig képes a szervezetünk tárolni, ezért például a gyerekeknél annak pótlását már kora ősszel, októberben meg kell kezdeni. A magyar lakosság étkezési szokásait figyelembe véve a D vitamin tartalmú ételek nem alkalmasak a hiány pótlására, marad a gyógyszeres megelőzés. Különösen megnő a jelentősége a D-vitamin pótlásnak bizonyos életszakaszokban: a kisgyermekkor, serdülőkor, a terhességek idején, a változókort követően (férfiaknál is!).

A bizonyítékon alapuló orvoslás alapján e szakterület képviselői a régen elégnek hittnél jóval nagyobb adagokat ajánlanak megelőzésre a D-vitaminból: 6 éves kortól legalább napi 1000 NE-t (de akár 1500-3000 NE-t is szükség esetén). Tehát itt a feladat, gondoljunk a D-vitamin szükségességére, beszéljünk meg orvosunkkal, legyen a multivitaminban D-vitamin is!

Te eleget napoztál?

Köszöntelek Benneteket az új tanévben és várom esetleges kérdéseiteket:

dr. Dénes Ilona iskolaorvos
ilonadenes@hotmail.com

Az űrben nincs élet - Gravitáció

Az űrben nem terjed a hang. Az űrben senki sem hallja meg a sikolyod. Az űrben nincs élet.

Nemrég került a mozikba Alfonso Cuarón Gravitáció című filmje.

Néhány amerikai űrhajós éppen egy űrállomást javít, amikor egy orosz műhold darabjai hatalmas katasztrófát okoznak.

Dr. Stone (Sandra Bullock) és Kowalsky (George Clooney) az űrben lebegve találják magukat. A rádiókapcsolat megszűnt, a következő űrbázis túl messze van, a levegő pedig egyre fogy...

Dr. Stone kétségbeesetten próbál megkapaszkodni valamiben, miközben egyik alkatrészről a másiknak ütődik, egyedül sodródva a világűrben. A teljesen magára maradt nőben fölmérvül a kérdés, mi értelme e g y á l t a - lán tovább szenvednie. Hiszen kislánya meghalt, ő pedig itt van egyedül a végtelenben. Olyan nehéz küzdeni az életért. Olyan fárasztó újra és újra

leküzdeni az akadályo-

kat, menekülni a veszélyek elől, melyek tárháza mintha sosem akarna kifogni.

Vajon mennyi erő lehet egy emberben? Hányszor képes elesni, és megint talpra állni?

A film számos metaforikus képet tár elénk, és minél többet gondolkozom rajta, annál összetettebbnek tűnik ez az alkotás. Mindazonáltal a Gravitáció sem mentes némi közhelytől, viszont nagy szerencséjére nem követi a megszokott hollywoodi vonalat.

De! 3D! Hupikék avatárék jobban teszik, ha meglapulnak, mert ennek a filmnek a látványvilága egyszerűen fantasztikus. Nem azt hitette el velem, hogy most ez az alkatrész két centire van tőlem, hanem azt, hogy kint vagyok a világűrben, és melleleg egy alkatrész két centire van tőlem. A szemüveg mellett a hosszú, ám annál mozgalmasabb snittek is segítik elérni ezt a hatást, miközben csodaszép háttérben gyönyörködhetünk.

A legjobb szó a filmre: lélegzetelállító. A történet és a látvány mellett a két színész remek játéka, illetve pörgő események kápráztatják el a nézőt (mert ebben a másfél órában nincs sok idő a pihenésre). A Gravitáció tele van feszültséggel (ezért a mondatért csúnyán nézne a fizikatanárom). Együtt izgulunk a bajba jutottakkal, átérezzük minden fájdalmukat, és velük aggódunk, amint a szkafander oxigén tartalma 2% alá esik.

Remek mozi azoknak, akik egy tartalmas, szép filmet akarnak látni, de a látvány és az izgalmak kedvelői számára is kihagyhatatlan.

Papp Sándor Tamás 11.a

Könyvájánló: Kurt Vonnegut: Időomlás

Vonnegut élete végén két cigaretta között úgy érezte, hogy ha sok nem is, egy regény még szorult belé. Írt is egyet *Időomlás* címen, de ezt annyira fércmunkának gondolta, hogy inkább visszatért a dohányzáshoz és a benzin árának emelkedésén való bosszankodáshoz. Majd – mivel nyugdíjasként ráért – írt még egyet *Időomlás II.* címen.

Amit az olvasó a boltban megvesz, az az *Időomlás II.*

Miről is szól az első regény? 2001. február 13-án az univerzumnak „beakad valami”, és visszarepít mindenkit tíz évvel korábbra, amikor is a Földön megszűnik a szabad akarat. Az emberek úgy tengetik napjaikat, hogy előre tudják, mi fog történni velük, mégsem tehetnek ellene semmit. Ez azonban csak a kisebb gond, az igazi probléma akkor kezdődik, mikor újra „bekattan” a szabad akarat. Ugyanis mindenki megbolondul, és az emberek nem tudnak mit kezdeni azzal, hogy szabadon irányíthatják tetteiket

Miről szól a második regény? Vonnegut fogja az említett alaptörténetet és az előszóban leírja az egészet, majd mesél. Anekdoták tömkelegéből épül fel ez a sajátos szerkesztésű regény, melyeknek nagy része kapcsolódik az *Időomláshoz*, de vannak olyanok is, amelyek jóval előbb történtek. Mély filozófiai kérdéseket világít meg nevelésesen egyszerű módon. Leginkább egy kissé hóbortos, ugyanakkor rendkívül bölcs nagypapa történeteire hasonlítható.

Ajánlom ezt az abszurd és groteszk filozófiai gyűjteményt mindenkinél, akik szeretnék az élet kérdéseire választ kapni minél egyszerűbben!

Rájátszás

Erdős Virág, Grecsó Krisztián, Háy János, Karafiáth Orsolya, Szál-

inger Balázs. Mondanak ezek a nevek bárkinek is bármit? Talán sokaknak nem sokat. Kollár-Klemencz László, Beck Zoli, Szűcs Krisztián? Ezek a nevek talán már kicsit többet.

Adyn, Kosztolányin és Petőfin kívül is van költészet. A Rájátszás ezt igyekszik bizonyítani. Kortárs költők és mai popzenészek álltak össze és írják át, illetve adják elő egymás műveit. E produkció talán leghíresebb gyermeke a Kis-tehén zenekar (Kollár-Klemencz László) által megzenésített *Ezt is elviszem magammal* című muzsikája.

Úgy gondolom, nagyon fontos küldetése van a Rájátszásnak. A múlt homályába burkolódzott, kissé zavaros módon íródott költemények a legtöbb ember számára unalmasak és érthetetlenek. Pedig az irodalom egy ma is élő és kézzel fogható valóság. Ezért lenne nagyon fontos és érdemes kortárs költőket olvasni. Sokkal könnyebben megérthetőek és talán aktuálisabbak is, mivel tapintható az a kor, melyben alkotnak, és ami hatással van rájuk.

Ez a formáció koncertezik is. Olyannyira, hogy ez év október elején nekem is volt szerencsém részt venni egy ilyen esten, és az is megerősített abban, hogy ez egy nagyon is élő, intenzív világ. Poénoktól és közvetlen viszonytól sem mentes találkozások ezek.

Megjelent egy Rájátszás könyv - CD komba is, melyen, melyben 17 szerzemény kapott helyet sok képpel és információval színesítve, továbbá mindenkitől, aki az anyagban közreműködött, egy-egy novella vagy vers is szerepel a kötetben.

Hajrá, olvasd, gondolkodj, légy tájékozott, élj!

Horváth Márton 11.a

Sporteredmények

Iskolánk a megyei III.-IV.-V.-VI. korcsoportos, szeptember 25-én megrendezésre került Ügyességi Csapatbajnokságon 27 tanulóval képviseltette magát. Ebben a tanévben először lánycsapatokat is tudtunk indítani, két aranyérmet is szereztek a sportoló lányok. Az eredmények közül kiemelkednek az Országos Döntőbe jutott csapataink sikerei:

I. hely: V.-VI. kcs. fiú 4x1500m
II. hely: IV. kcs. fiú kislabdahajtás

További eredmények:

I. hely V.-VI. kcs. leány svédváltó, távolugrás
I. hely V.-VI. kcs. leány távolugrás
I. hely V.-VI. kcs. fiú távolugrás
I. hely V.-VI. kcs. fiú svédváltó
I. hely V.-VI. kcs. fiú súlylökés
III. hely IV. kcs. fiú távolcsapat

2013. október 3-9 között, Budapesten rendezték meg az Országos III.-IV.-V.-VI. korcsoportos Ügyességi- és Váltófutó Diákolimpiát, ahol kislabdahajtásban iskolánk csapata III. helyezést ért el:

Tagjai:
•Sárvári Milán 8.b
•Szabó Kevin 8.b
•Nagy Miklós 8.b
•Dimovics Ádám 8.b
•Csomor Tamás 8.b

V. helyezést ért el a 4x1500m váltónk:

Tagjai:
•Gellén Tamás 11.b
•Kopasz Bálint 10.b
•Szaszko Dominik 10.a
•Kopasz Donát 10.a

Az Országos „A” kategóriás Duatlon Diákolimpián (Lakitelek, 2013. október 6.) iskolánkat Szaszko Dominik 10.a osztályos tanuló képviselte, ahol V. helyezést ért el.

A nyáron megrendezett korosztályos világversenyekre tanulónk közül Priváczi Ákos 12.b osztályos tanuló harcolta ki az indulási jogot, ahol az Ifjúsági Evezős Világbajnokságon (Traiki, 2013. augusztus 14.) 9. helyezést ért el.

Antal Tibor Kende, 11.b osztályos tanulónk visszatért a törökországi U20-as sakk világbajnokságról, ahol a 61. helyen végzett. Ezzel az eredménnyel megelőzte az idei, 20 év alatti magyar bajnokot.

Minden versenyzőknek ezúton is örömmel gratulálunk!

Szabó Erzsébet

„Őszi délben, őszi délben, Óh, be nehéz
Kacagni a leányokra. (...) Őszi éjben, őszi délben,
Óh, be könnyű sírva, sírva leborulni.”

Ady Endre

Mit adtak nekünk a rómaiak?

(a *Brian élete* című filmből)

Reg: Elvették mindenünket a nyomorultak, kiszípolyoztak minket. És nem csak minket, apáinkat is. És apáink apáit is.

Loretta: És apáink apáinak apáit is.

Reg: Igen.

Loretta: És apáink apáinak apáinak az apáit is. És...

Reg: Jól van, Stan, ne lovald bele magad. És mit adtak nekünk mindezért cserébe?

Xerxes: Vízvezetékét.

Reg: Mit?

Xerxes: Vízvezetékét.

Reg: Ó, igen, igen. Azt ők adták, igen. Ez igaz.

3. katona: És a csatornázást.

Loretta: Ó, igen, a csatornázást. Ne feledd, hogy milyen volt a város előtte!

Reg: Jól van, elfogadom a vízvezetékét meg a csatornát. Ezt a két dolgot ők csinálták.

Matthias: És az utakat.

Reg: Persze, nyilvánvalóan az utakat. Ez nem is vita tárgya, ugyebár. De eltekintve az utaktól, a vízvezetékétől, a csatornától...

Katona: Öntözés.

Xerxes: Gyógyászat.

2. katona: Oktatás.

Reg: Jó, jó, elég volt. Elég.

1. katona: És a bor.

Francis: Igen, igen, az tényleg nagyon hiányozna, Reg, ha a rómaiak elmennének. A bor.

Katona: Népfürdők.

Loretta: És, hogy jó a közbiztonság az utcákon este is, Reg.

Francis: Nagyon jól tudják, hogy kell rendet tartani. Lássuk be, csak ők képesek rá egy ilyen helyen, mint ez.

Reg: Jól van, de eltekintve a csatornától, gyógyásztól, oktatástól, bortól, közrendtől, öntözéstől, utaktól, vízvezeték-hálózatától... mit tettek a rómaiak értünk?

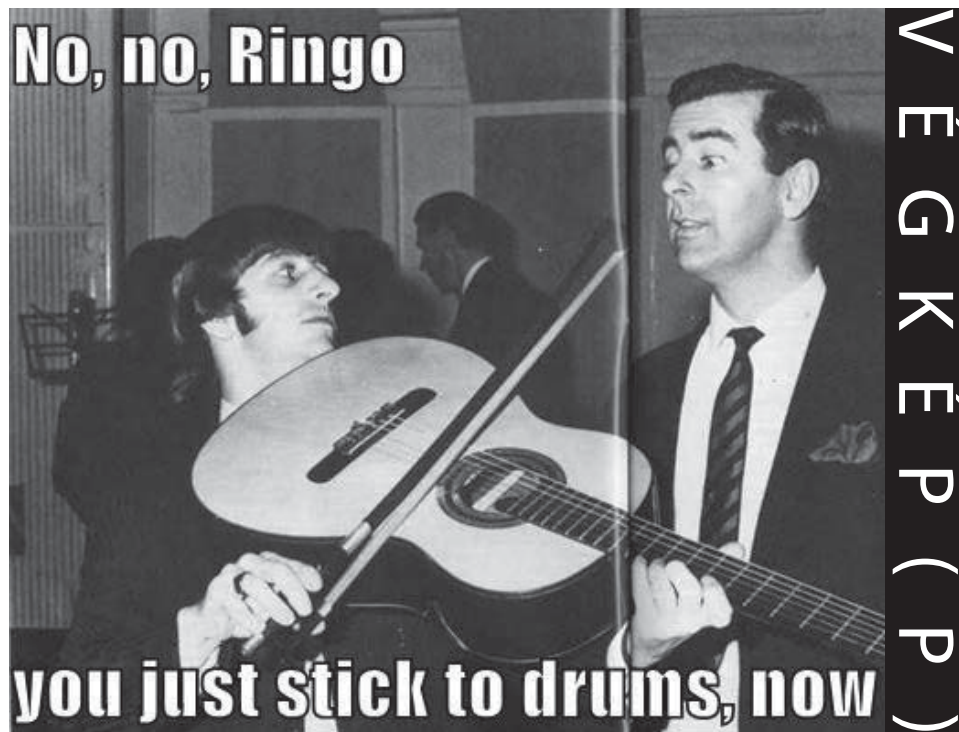
Xerxes: Békét hoztak...

Reg: Ó, békét... Demagóg!

az oldalt szerkesztette és a lapok alján található idézeteket gyűjtötte: Fábíán Péter 11. a

	6	5		3				7
1		7			5			
		8						1
			2		1			
		6		8		3		
			5		3			
5						6		
			8			4		3
4				7		2	1	

Ebben a hónapban egy újabb sudoku megfejtésre hívunk benneteket. A megoldásokat (az újságból kivágott lapon vagy lefénymásolva) Fábíán Péter 11. a osztályos tanulónak kérjük odaadni. A májusi számban található rejtvény megfejtésével pólot nyert *Bóvíz Krisztián* 8. a osztályos tanuló, nyereményét Károlyi Attila tanár úrtól veheti át. Gratulálunk!

SÍTÁBOR

2014. február 3-8.

Szlovénia
Kravec

Résztvételi díj:
(19 éves korig)

63.000 Ft

(6nap/5éj/4sínap/félpanzió/wellness/utazás/biztosítás)

Első részlet 21.000 Ft fizetési határideje:

őszi szünet után november 4.

Jelentkezni: Koczor Kristóf tanár úrnál

k é p e s l a p

